

a helyi véde-
letet fővárosi
a testületnek
Az ujonco-
ték, hogy ki
ését az ujon-

zter

fiak

Gigurto ro-
rövid látoga-
zter fogadják

MEG CSAK
G LOVASOK

gyek között
ben, melynek

atol ad

paslatot nyu-
ság és önálló

eg

tejtendő mun-

ak megoldás-
n olyan tevé-
törvény által
a védelme el-
endő.

st keres

oruban villám-
biztosítéka a
a című lap azt
edést fog ke-

áról

or.) Az ameri-
térium megvá-
és „Santa-Má-
ás teherhajó-
ká alakítanak
állal két 14.000
g az amerikai
a kongresszus
atin-Amerikába
zá

rendőrpáncs-
Craioveanu ör-
g parancsnok
és szombat
szére 12 és 1/2

vesült Allamok-
utolsó hat nap-
t Allamokban
és melet meg-
tában meghalt.
e halálát.

Lapkiadó R. T.

Hirdetések díjazása szigorú.
„UJ KELET” a transilvaniai és
bánáti zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabl-Felölés szerkesz-
tő: Jámor Ferenc. Administartex
delegat si girant responsabl-felölés
igazgató: Schwartz Endre. Propria-
ar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Csütörtök, július 25.
1940—5700. Tamuz 19.
XXIII. évfolyam, 166. szám.

VILÁG TÜKRÉ

Gandhi

Gandhi 72 éves és kezében tartja 350 millió hindu zászlójának a rudját. És Nagy Britannia mély aggodalom közepette ül le tárgyalni az alázatos, szegény, szerény, cím- és rang nélküli emberrel.

Lloyd George kijelentése szerint ez az emberke a világ legnagyobb uralkodója.

„Százmilliók kések arra, hogy a paradicsomba, vagy a pokolba kövessék Gandhit” — mondotta Macdonald.

A hinduk a lábainak a nyomát csókolják.

Ha utazik, a környékbeli falvak és városok népe az álomásokra özönlik, hogy lássák, vagy legalább vonatjának a fűtyét hallják.

A tömegek Segon falujába zárandokolnak, ahova Mahatma az utóbbi években visszavonult.

A hinduk százmilliói számára Gandhi egy szent. A nép történelmében Buddha mellett lesz a helye. Templomokat építenek majd a tiszteletére és szobra előtt térdre borulnak a nyomorultak s a megaláztatottak.

El fognak vonulni az évek és Gandhit az angolok is meg fogják siratni. Gandhi nélkül „a brit koronának ez a csodálatos gyöngye” már rég elveszett volna. Baldwin elismerte, hogy Gandhi barátja az angoloknak. Neki köszönhető, hogy a hinduk autonómiájáért folytatott harc nem csapott át terrorba. Gandhi tudvalegőleg minden nemü erőszaknak az ellensége. A nyílt ellenállásnak soha sem volt híve, a passzív rezisztencia prófétája: a tömegbőjt, a só, az angoláruk és más gyártmányok elkerülése, az ő fegyverei. Csak legutolsó fokon hirdeti az adóemfizetést fegyverét.

Hindu politikai körökben sokszor vádolták oportunistussal, de ő soha sem tért le az utjáról, egyetlen jótányival sem és ellenfelei mindég letették a fegyvert az ő bölcsessége előtt.

Mert Gandhi nem ismerte soha az elveivel való megalkuvást. Akkor sem tért le a maga utjáról, amikor a nép évezredes babonáival kellett szembeszállnia. És ez képezte az ő erejét.

Például a kasztrendszer esetében: Indiában ma is él mintegy 50 millió ember, kik külön kasztot képeznek. Ezek az emberek a törvényeken és a társadalmi szabályokon kívül élnek: A páriák. Kipping, a nagy angol író szerint, Indiában a kutyakénál is rosszabb bánásmódban részesülnek. Gyermekük nem látogathatják az iskolákat; a kut, amelyből vizet merítettek, a tányér, amelyből ettek, tisztátalanná váit, ha egy pária nem páriával találkozik, ki kell térnie az utjából s a legközelebbi erdőbe kell elrejtőznie. Indostan déli részén, a páriának az uton, vagy az utcákon való megjelenése szentségtörést képez s ezért a páriák nem is mutatkoznak nappal.

Gandhi védelme alá vette őket. Nem félt a babonákkal szemben megindító küzdelemtől és érintkezni kezdett a páriákkal. Segonban páriákkal vette magát körül s a legbarátságosabb kapcsolatokat tartja fenn velük. De jellemző az indiai viszonyokra, hogy Gandhi sem mer hozzányulni a kasztrendszer eivéhez, csupán azt akarja, hogy a páriáknak is állítsanak fel egy külön kasztot. Sőt az angoloknak is tanácsolta, ne rombolják le a kasztoikat, amelyek nélkül egész India össze omlana s az anarchia karmaiba kerülne.

Önéletrajzában elmondja, hogyan készíti el az életét, hogyan végzi el fiziológiai funkcióit és más intim dolgokat.

Moganda Karamhand Gandhi 1869 október 2-án, a Kahiavar félszigeten levő Por-

Zárt ülést tartott a pánamerikai értekezlet

Amerika bevezeti a kötelező katonai szolgálatot

Németország biztosítékaitól teszi függővé az USA, hogy küld-e hajókat Angliába a menekült gyermekek elszállítására

Havanna, július 24. (Rador.) A pánamerikai értekezlet résztvevői kedden zárt ülést tartottak, melyen Hull amerikai külügyminisztert a „béke fenntartása” bizottság, Suarez mexikói külügyminisztert a gazdasági bizottság és Nello argentinai megbízottat a semlegességi bizottság elnökévé választották.

Washington, július 24. (Rador.) A Reuter iroda jelentése szerint a szenátus ka-

ttonai bizottsága kedden elfogadta a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvénytervezetet. A törvénytervezet negyvenkétmillió 18—64 év közötti polgár lajstromozását írja elő. Ugy hiszik, hogy a javaslatot a jövő héten terjesztik a szenátus elé. Az amerikai hadügyminisztérium szóvivője szerint a törvény alapján évente körülbelül másfélmillió embert hívnak be.

Angol-amerikai vegyes bizottság tárgyalásai az Angliának való fegyverszállítások ügyében

Washington, július 24. (Rador.) A DNB jelenti: Az amerikai sajtó értesülése szerint az Egyesült Államok hadvezetőségének több tagja intézkedéseket kért annak biztosítására, hogy az angol fegyverrendelések leszállítása ne legyen káros az amerikai hadsereg érdekeire. Kedden angol-amerikai vegyes értekezletet tartottak, melyen amerikai részről Stimson hadügyminiszter és Knox tengerészeti miniszter, az angol kormány képviselőjében pedig lord Beaverbrook beszerzésügyi miniszter és az angol rendelésügyi bizottság vezetője vettek részt. Az angol és amerikai rendeletek összeegyeztetésének módjait tanulmányozták.

Egyébként tudni vélik, hogy egy újabb

angol rendelés 1200 repülőgép szállítására vonatkozik.

Washington, július 24. (Rador.) A DNB jelenti: Bloom, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy Henning szenátor indítványát a semlegességi törvény módosítására elfogadhatónak tartja, amennyiben a tengelyhatalmak szabad utat biztosítanak azon amerikai hajók számára, melyeket menekült gyermekek felvételére küldenek Angliába.

Washington, július 24. (Rador.) A DNB jelenti: Roosevelt megcáfolta azokat a híreket, hogy a német és olasz hatóságok feigtartották volna az amerikai Vöröskeresztnek az európai inségesek számára szóló küldeményeket.

Londonban megalakult az emigráns cseh kormány

Churchill bejelentette a cseh kormány elismerését

London, július 24. (Rador.) Az angol alsóház keddi ülésén Churchill miniszterelnök bejelentette, hogy az angol kormány július 21-én elismerte a nemrég megalakult ideiglenes cseh kormányt. A Reuter ügynökség diplomáciai szerkesztőjének londoni csehszlovák körökből származó értesülése szerint az ideiglenes kormány kedden tette le az esküt Benes kezébe. Az új kormány tagjai: Jan Sramek apát miniszterelnökké helyettes, Sergej tábornok had-

ügyminiszter, Jan Masaryk volt londoni cseh követ, Utrata volt fegyvergyári igazgató, Frantisek voit szociáldemokrata képviselő, Feierabend volt földművelésügyi miniszter, Jaromir Necas szociáldemokrata, Ossusky volt párizsi követ, Vius tábornok, a Franciaországban harcolt I. cseh hadosztály parancsnoka, Hupert író és újságíró és Jan Beke, a bányamunkások szakszervezetének volt vezetője, volt szociáldemokrata képviselő.

minden intézkedést, hogy ne szállítsanak több köllaját Spanyolországban, mint amennyit beleső szükségleteire feltétlenül szükséges.

A Frankfurter Zeitung cikket közöl, amelyben megállapítja, hogy Anglia makacosságáért Roosevelt viseli a felelősséget. Bár az Egyesült Államok elnöke kijelentette, hogy Amerika nem akar beavatkozni az európai háborúba, azok a tildadások, amelyeket a nemzeti szocializmus ellen intéz, valamint az az intézkedés, hogy Angliát anyagilag támo-

gatni fogja, növelték az angol kormány ellenállási akaratát.

Churchill felhasználhatja népével szemben Roosevelt beszédeit, amelyek mind propaganda eszközök a harc folytatása mellett.

„Akár újra megválasztják az Egyesült Államok jelenlegi elnökét, akár a közvélemény többsége jóllakottnak fogja deklarálni magát az elnök eddigi tevékenységével, annyi bizonyos, hogy Roosevelt fatális és tragikus szerepet játszik Anglia sorsában” — fejezi be a német lap.

Külpolitikai szemle

A Timpul írja:
A Balti államok csatlakozása a Szovjet-
országhoz a kontinensen bekövetkezett változá-
sok eredményének tekinthető.

Miután a jelenlegi körülmények között
egyedül nem védhették volna meg magukat
és egy másik nagyhatalom segélynyújtása is
valószínűtlennek látszott, a balti államok el-
határozták, hogy az Oroszországhoz való
csatlakozásuk által befejeznek egy olyan fo-
lyamatot, amelynek végső kimenetele amugy-
sem lehetett kétséges.

A balti államok bekobelezésének tényét
összevetve Hitler kancellár legutóbbi beszé-
dével, megállapíthatjuk, hogy ez a lépés vég-
eredményben nem más, mint Oroszországnak
saját hatalmi érdekszféráján belül történt
megnyilvánulása.

A német Vezér ama állítása, hogy a Német-
ország és Oroszország közötti viszony „vég-
leg elrendeződött”, mert a két állam elhatá-
rolta „érdekszféráját”, tökéletes beigazoló-
dást nyer a balti államok lépésében.

A német körök, amelyek kizártanak tartá-
nak bármely újabb bonyodalmat és nem ki-
vánának másodrendű kérdésekkel foglalkozni, e
lépést kommentálva kijelentik: „A balti álla-
mok és a Szovjetunió közötti kapcsolatok
körtétele csupán ezeket az államokat érdekli.”
Annak bizonyítására, hogy a belépés ténye
nem lepte meg a berlini köröket és hogy nem
változtat Berlin és Moszkva eddigi viszonyán,
mert összhangban áll a két főváros által kö-
vetett politikai vonalal, ezek a körök még
bozzáteszik, hogy „az új helyzet semmiben
nem befolyásolja a Németország és a balti
államok közötti gazdasági kapcsolatokat.”

A német sajtó és a német hivatalos körök
sokkal behatóbban foglalkoznak Angliának a
Führer beszédével kapcsolatos magatartá-
sával.

A Hamburger Fremdenblatt, miután meg-
állapítja, hogy „az angol népnek nincsen
többé joga beszélni” és hogy „Churchill úgy
besz, mintha ő maga volna az angol nép”,
ugyanarra a következtetésre jut, mint a Dip-
lomatische Politische Korrespondenz: „az an-
gol kormány minden skrupulus nélkül rom-
lásába taszítja az angol népet.”

A Times ezzel szemben azt írja, hogy a
hadsereg, a tengerészet és a légiflotta szak-
értőinek véleménye szerint „komoly okok
vannak az Anglia végső győzelmében való
hitre”. A Times leszögezi, hogy az emberiség
előtt két kilitás nyílik meg, ami a jövőt il-
leti és hogy senkiesem kételkedhetik abban a
perspektívában, amit Anglia választhat. A
Times leszögezi, hogy „Nagy-Britannia a jel-
képe mindannak, amit a nemzeti szocializmus
gyűlöli és amittől fél.”

Ebben a harcban, amely megelőzi a kato-
nai összecsapást, a német sajtó, mint mindig,
bizakodással tekint Németország haderejére
és ezeket jósolja: „Egy nép, amely hagyja,
hogy háborus izgatók egyik illúzióból a má-
sikba taszítsák és amely nem akarja kinyitni
szemeit, hogy meglássa a dolgok valóságát,
annak ellenére, hogy már eddig is számos ta-
pasztalattal rendelkezik, szomorú látványos-
ságot nyújt a környező világnak.”

Ezeknek a kommentároknak az előszavá-
val fordult Halifax lord az angol birodalom-
hoz és az Egyesült Államokhoz.

Válasza Hitler kancellárnak „Az angol nép
jézéséhez” intézett felhívására elutasító
volt. A harc tehát tovább folyik.

Az angol sajtó valószínűleg Franco tábor-
nak magatartásának következtében, — aki
mint ismeretes, Spanyolországban követelte
Gibraltárt, — felszólította az angol kor-
mányt, hogy tiltsa be a Spanyolországba irá-
nyuló petróleumszállítást.

Többek között a News Chronicle rámutat
arra, hogy miután Spanyolország és Német-
ország között közvetlen határ létesült, meg-
történhetik az, hogy az Anglia által Spanyol-
országnak szállított köllaj Németország ke-
zébe jusson, amely azt Anglia ellen használná
fel.

Az angol kormánynak meg kell tennie

bandar városkában született. Szülei hivatalnokok voltak. Édesapja és nagyapja a maharadza szolgálatában állottak. Édesanyja (apjának negyedik felesége), Gandhi leírása szerint, egy valóságos szent, akinek jelentős befolyása volt szellemi fejlődésére.

Már gyermekkorától kezdve vegetáriánus. Amikor politikálni kezdett, egy angol azt mondta neki, hogy a növényevés meggyengíti a hindukat, azért nem képesek megvédeni a jogaikat az Indiát meghódító, husevő angolokkal szemben. Abban a reményben, hogy erőssé válik, Gandhi titokban húst kezdett enni. De rosszul érezte magát, éjszaka látomásai voltak: álmában a iemészárólt állatok jelentek meg előtte. Egy napon annyira furdalta a lelkiismeret, hogy öngyilkosságot akart elkövetni, amiért meg merete próbálni a dohányzást.

Gyermekkorában megesküdött édesanyja előtt, hogy nem fog soha sem hazudni. És esküjét nem szegte meg. 13 éves korában megházasodott egy 10 éves kislánnyal. Az öt jellemző ösztinteségét írja le önéletrajzában nászéjszakáját, gyermekfeleségével, akit Kastrubának hívnak s akitől 60 év múlva sem vált el, de 37 éves korában fogadalmat tett, hogy életének további hátralevő éveiben nem fog többi asszonyhoz, tehát saját asszonyához sem nyulni. Feleségéről Gandhi azt állítja, hogy egy angyal, aki teljesen tudatlan. Ma sem tudja a nevét leírni. A százmillió népi tanítója nem tudta a feleségét az abécére megtanítani.

Az Allahabadi főiskola elvégzése után, Gandhi Londonba ment tanulmányainak folytatására, annak ellenére, hogy a hinduk akkoriban ellenkeztek a külföldre való utazást és Gandhi is a kasztból való kizárással fenyegették. Am az édesanyja megáldotta, miután megesküzte, hogy nem fog idegen asszonyokhoz nyulni, nem fog bort inni, húst enni és dohányozni.

Három évig maradt Londonban, ahol megszerezte az ügyvédi diplomát, majd visszatért Indiába, ahol Bombayban telepedett le. Am az ügyvédség nem felelt neki. 1893-ban Dél-Afrikába költözött, ahol sok hindu élt akkoriban, ahol rövidesen a vezérük lesz s az is marad 20 éven át. Ezen idő alatt lojalis alttalálójává maradt a brit impériumnak. A burháboruban Anglia pártján volt. A világháború kitörésekor Angliába utazott, ahol felajánlotta szolgálatait a kormánynak. A háború után Indiában telepszik le, ahol nagyon népszerű s évi 6000 fontot keres meg ügyvédi irodájával. De újra abbahagyja az ügyvédeskedést, mert éjtel népe kulturális és nemzeti újjászülésének kívánja szentelni. Az angolokkal szemben lojalis marad, ám szakadatlanul küzd népe jogaiért. Kiadja az „India szava” című lapot és kinyomja „A független India” címen első könyvét.

Felkészül a nemzeti hős hivatására s megdedzi magát a küzdelemre. Nem fogyaszt teát, sőt és tejterméket. Napnyugta után nem táplálkozik. Hétfő az abszolút hallgatás napja lesz. E napon még otthon sem ejt ki a száján egyetlen hangot sem.

1919-ben felszámolja ügyvédi irodáját, beutazza Indosztánt, hogy közelebbi megismerje a népet. Népszerűsége növekszik. A tömeg elnevezi „Mahatma”-nak, ami „nagy lelket” jelent.

India autonómiájáért folytatott harc erősödik. A hinduk, akik 1,200.000 embert adtak Angliának a világháboruban és 100 ezer halottjuk volt, áldozataik elismerését követelik. Anglia megadta ugyan az autonómizációt bizonyos fajtáját, amely azonban nem elégítette ki a hindu nacionalistákat, akik a teljes autonómiát követelték.

Zavargások és összeütközések voltak. Az angolok erőszakosan fojtották el minden megmozdulást. Itt-ott forradalmak lobbannak föl. A nacionalisták a terror esz közeit propagálják.

Gandhi a mozgalmat élére áll. Új fegyvert ad a népnek: az angol áru bojkottját, az adó nemfizetést — a passzív rezisztenciát hirdeti.

A rendőrség és a hadsereg tehetetlenek ezzel a fegyverrel szemben. Bár a mozgalom vezetőit letartóztatják, ők boldogan mennek a börtönbe. Az indiai kongresszus Gandhi vezetése alatt India teljes autonómiáját követeli és céljának elérése érdekében az angol intézmények, iskolák és áruk bojkotálását kéri a tömegektől. A hinduk

nem küldik többé iskolába a gyermekeiket. Az angol szöveget helyett háziilag készítik el a vásznat, amelyet ezután viselni fognak. Az angol ipart súlyosan érinti a mozgalom, a hindu háziipar új életre kél, millió és millió embernek nyújtva munkát.

1922 tavaszán letartóztatják Gandhit is, akit hat évre börtönbe vetnek. A presztízse még jobban meg nő. A börtönben bölcselkedik s mint maga állítja, életének legboldogabb korszakát tölti el a falai között. Két év után szabadiábra helyezik.

1925-ben 21 napig börtől az angol intézkedések elleni tiltakozása jeléül.

Palesztinai napló

*

Tel-Aviv, július elején

Az ugynevezett nagy napilapok: a Háárec, a Dávár és a Habóker, reggelenként összevissza négy oldalon jelennek meg egy hét óta. Korábban 6, a háború előtt 8 oldal volt a terjedelmük. Most csak péntekenként, vagy amikor közgazdasági vagy más mellékletet adnak, érik el ezt az oldalszámot. Az ok: az előállítási költségek megnövekedése. A tartalom azonban nem lett szegényebb: a cikkyangy a régi. És ezt úgy érik el, hogy itt-ott kisebb betűket használnak. A héber egyébként is erősen tömör nyelv és nyomtatásban félannyi helyet foglal el, mint — példázom — a latinbetűket használó nyelvek. Mert — közismert — csak mássalhangzókat alkalmaznak, a magánhangzókat az olvasó kell hogy hozzáadja.

Az estilapok terjedelme a régi maradt — az u. n. nagylapok mindegyikének estilapja is van — és a kellendőségük erősen megnövekedett, amióta megmólt az emberek érdeklődése az események iránt. Jó üzleteket csinálnak. Ezért történt, hogy Jeruzsálemben és Haifában új héber estilapokat indítottak meg.

Az esték sötétjét eddig a telhőid enyhítette. Akkor holdvilágunk volt, hogy akár ujságot olvashattunk mellette és a kocsiaink lámpás nélkül közlekedhettek. Most kissé nehezebb azt a két-három órát agyonütni, ami a naplementétől a lefokvágig terjed: Sötét van a szobában, ahol az ember előkészíti a holmiját az alváshoz. Sötét az utcán, ahová kimegy levegőzni. És sötét a kávéházban, amibe betelepszik diskurálni. De ezt is meg lehet szokni és végeredményben nem nagy ügy az egész és akadnak „ravasz” emberek, akik új életrenddel fognak ki a nehézségeken. A tyukokkal, úgy kilenc-féltíz táján, térnek nyugovóra, de már ötkor talpon vannak, olvasnak, sétálnak. Nem járnak rosszul. Mert a hajnali levegő épp olyan kellemes, mint az esti. És egy kis tengerparti flangálás egyenesen szenzációsan szép és jóleső a korai órákban. Már csak azért is, mert a korán kelők klubja még nem nagy taglétszámu és így hangosan monologizálhatunk és hangyagabbul öltözködhethetünk, akik az estét nagyokosan áttették a hajnalra.

Itt is divik a kirakatüvegek megragasztása papírosszalagokkal. Ebben nincs semmi különös. Ez világlátszó manapság a repülőgépek korszakában. Ami meg fogja az embert, az hogy a telavivi boltois ezt is szépen, izlésesen csinálja. Nem öli meg a kirakata vonzóerejét vele. Ellenkezéleg, olyan szépen cífrázza, annyi mindenféle és ötletes formában irányítja ide-oda a ragasztópapírokat, hogy a végén látványosság kerekedik ki belőle. Aki eddig elrohant mellette, az is megáll most mellettük, amióta „agyon” vannak ragasztva.

Az iskolák zártak. Részben július 5, részben július 16-a volt a tanév végének hivatalos terminusa. A nyitást szeptember 17-re tervezik. Így végződött a nagy vita, ami körül forgott, legyen-e az idén is szünidő, vagy okosabb, ha a tanítók felügyelete alatt maradnak a gyermekek. A szünidő hívei győztek.

De hogy azoknak se legyen okuk az elkeseredésre, akik a tanítói felügyelet mellett kardoskodtak, máris 25 gyermekotthon létesült Tel-Avivban és erősen remélik, hogy rövidesen legalább is 40-re nő a számuk. Egyenként 100 gyermeket vesznek fel. Tehát 2500, vagy esetleg 4000 gyermek fogja az iskolai szünetet szakértői gondozás mellett eltölteni. A tanító bácsi fogja kisérni a sétájára, a fürdéséhez és ott fog filni a terített asztala mellett is. Mert ezek az otthonok — a város és a Hádásza fogott bennük össze — ebédrel és uzsonnával is ellátják a nebulókat és pedig potom havi félfont ellenében. Szép intézmények tehát: a pedagógus és a szociológus egyképpen kedvét lel bennük. És

Az angol kormány egyre megértőbb lesz. 1930-ban Gandhi a passzív rezisztenciának egy új kampányát indítja el: harcot indít a sónak. Híveinek tömegei zarándok uton követik Dandiba, a Bengál öböl partjára, ahol a tenger vizéből csapolják le a sót. Az angolok megértik a szimbólikus gesztust és 1934-ben újra engednek.

Azóta csend van Indiában.

Gandhi Anglia barátjának vallja magát. Anglia ma a Mahatmához fordul segítségért. És a 350 millió hindu nép szellemi vezére egy úgy szövetség megkötéséről tárgyal Angliával.

bizonyos, hogy a többi városban-faluban egy-kettőre követőjük akad.

Pinchász Ruthenberg hazatért Londonból és most az a hír járja, hogy a Váád haleumi rövidesen szűkebbkörűl vezetéséget kap. Mozgékonyabb elnökséget, mint az a 15 tagu, amely most áll az élén. A pártarany elvét végre szögre akasztják és a személyiségek sulya lesz erre egyedül döntő az új vezetéség összeállításánál. Hogy valóban így lesz-e és tényleg rövidesen, egy-kettőre lesz-e így, az eddigi tapasztalatok után csak egészen kevesek hajlandók elhinni. De néha csodák is történnek. És a mostani idők megérték már a csodák számára.

A „Mász hachérum” — a Váád haleumi hadiadójának — vezetősége beszámol eddigi munkájáról, ismerteti a terveit és újabb áldozatot kér a jövőről. Háromszázezer fontot akar mozgósítani. Eddig össze-vissza 83 ezer fontot vett be és ennek több mint a felét, pontosan 48.595 fontot, Tel-Aviv, ez az örökké áldozatrakész város adta. Haifa és Jeruzsálem messze távol kullognak mögötte. A jövő munkáit 8 pontba foglalja össze: Védekezés légitámadás ellen. Védőpincék építése. Esetleges lakáscserék támogatása. Víz-ellátás. Orvosi szolgálat. Tűzoltósági szervezetünk kibővítése. A közellátás biztosítása. Segélyezés és munkalehetőségek biztosítása.

A beszámoló felhívásban csendül ki. Így szól: Nincs kényszerítő erőnk. De a jövű minden polgára önmagától is rá kell ébred-

Szünetel a forgalom a galati kikötőben

Egyetlen hajó sem rakódik be

Galati, július 24. Az első tavaszi hónapok lázas tevékenysége után, amely úgy a kivitel, mint a behozatal terén megnyilvánul, a földközítengeri vihar első jelei komoly befolyást gyakoroltak a dunai kikötőváros gazdasági életére és áruforgalmára.

A gyors ütemben történő faúrusszállításokat beszüntették. Most egyáltalán nem szállítanak építő anyagokat és valószínű, hogy ez az állapot mindaddig tartani fog, ami a tengeri hajózás biztonsága helyreáll.

A Bazinul Nouli szakmunkások karbattett kézzel állnak és csupán azzal a reménységgel vizsgálatolnak, hogy legalább kevés munkájuk akad majd, ha megérkeznek azok a török hajók, amelyek jelezték érkezésüket és amelyek néhány szállítmány faanyagot visznek Törökországba.

A faanyag szállítók számára egyelőre nincsen más kilátás.

Amíg a faanyagszállítás tartott, addig igen élénk volt a gabonakivitel is a galaci kikötőn keresztül.

Április és május hónapok folyamán a gabonaszállítás meggyorsult, mert nagymennyiségű gabonát adtak el Németországnak, Olaszországnak és Angliának, amit sürgősen le kellett szállítani. Bár a gabona berakodás végetért, még mielőtt a Kelet és a Nyugat felé irányuló közlekedés megszűnt volna, ha kisebb mértékben is, de mégis tovább folyt volna a gabonakivitel, ha közben a földközítengeri rend is fel nem borul.

Ma azonban a kikötő egész gazdasági élete megbénult. A szállítás már nem történik Galacón keresztül, amely valaha a

jék kötelességeire. És teljes erejével az kell legyen, hogy teljesítse őket.

A felhívásnak, a jövű becsületére legyőmondva, erős a visszhangja.

A francia események kihatnak a jövű iskolahálózatára. Az Alliance Israelite Unverselle-nek 60 év óta vannak iskolái Palesztinában és vagy 4500 növendékük van ezidő szerint. Mi lesz velük, ha elmaradnak az Alliance szubvenciói? A közhangulat meg lehetően optimisztikus ebben a kérdésben. Az Alliancenek házak-földek formájában annyi vagyona van itt az országban, hogy jövedelmükből, külön támogatások nélkül is fenntarthatók lesznek ezek a régi intézmények. Egyik sem kényszerül arra, hogy becsukja a kapuit.

Valamikor a Sdórot-Rothschild „parlamentjét” emlegettük. Itt, ennek a bulvárnak fasorjában üldögéltek, sziesztáztak Tel-Aviv zsidói és beszéltek meg, kisebb-nagyobb csoportokba verődve, a világ, az ország, a jövű aktualitáit. Most, mintha kikoptott volna a „parlament” a divatból. Nem igen idézgetik a bonmotjait, az élcelkedő fűszerezett glosszákat a csúrt-csavart megállapításait. Miért? Mert — felelik — egész Tel-Aviv, az egész ország egyetlen rothschildbulvári parlament. Men manapság nemcsak a pihenők, a levegőzők hanem mindenki politizál; a bulvár „parlamentje” megszűnt tehát specialitás lenni.

Minden uccasarkon, társaságban, kávéházban, műhelyben és autobuszban fellelheted a pontos mását. Tele vagyunk politikus csizme-diákkal, akik a tények ismerete nélkül, vagy ami még rosszabb, tized-adatok alapján és tengersok fantáziával felfegyverkezve, magyaráznak, jóslgatnak, tervkavácsolnak. Csak egy bizonyos. Hogy jól megborsózá-paprikázva, fűszerdusan tállalják a mondandóvalójukat. Nincs igazuk; az esetek kilencvenkilencében melléfognak; de szellemesek. Nagyszerű pilpulisták — tartja a közvélemény, de fenemód gyenge politikusok. Ezért az ucca díjmentesen adományozta nekik a „pilpulitikusok” elnevezést. Ez a szerencsés összetételű szó, a pilpul és a politizálás egybeforrasztása nagyszerűen jellemzi a jövű malomalatti diplomatáit: Dugóhuzórá jár az eszük és a régi jó pilpul kísért fel a módszerükben. Ez persze még nem lenne baj, a baj ott kezdődik, hogy ezeket a módszereket a politikára próbálják alkalmazni, ahol semmi helyük. Mert a politika a tényekre kell építsen és nem logikai hengerbuckókra. Mert a legparányibb tény súlyosabban esik a latba, mint a legszellemebb megállapítás. (B.-Y.)

legfontosabb kikötő volt ebből a szempontból.

Nem jobbak a kilátások a jövű illetően sem. Az őszi kivitei kampány már nem fog olyan mozgalmasságot bevinni a kikötő életébe, mint az elmúlt esztendőben, amikor a beszarábiai földművesek a Pruton szállították gabonájukat Galatiba, ahol külföldi szállítók eladták. A Pruton történt szállítások megszűnésével Galati kikötőjét még egy sulyos csapás érte.

Az árubehozatal, amely a multban szintén jelentős szerepet játszott a kikötő gazdasági életében, is megszűnt az aktívák között szerepeini. A tél folyamán a galati importőrök, akiket meggátolt tevékenységükben a Dunavízének befagyása, várakozó álláspontot foglaltak el, mert féltek a kockázatoktól.

Igy tehát ez az első esztendő, amidőn Galatiban nyáron is teljesen szünetel a munka és a rakparton sehol nem lehet látni egyetlen berakodó, vagy kirakodó hatornyában.

Júliusban és augusztusban is tartanak üléseket a cégbejegyzéseket véleményező bizottságok. A nemzetgazdasági miniszter rendeletet küldött az iparkamarák cégjegyző hivatalához, amelyben utasítja őket, hogy az összes szabadságolásokat függesszék fel a nyári idő tartamára is. Mivel az alkalmazottak katonai szolgálatra történt bevonulása miatt egyes kamaráknál a cégbejegyzések elintézése késett, a nemzetgazdasági miniszter elrendelte, hogy a cégbejegyzéseket véleményező bizottságok júliusban és augusztusban is tartsák meg a szokásos heti üléseiket és intézzék el az eléjük kerülő ügyeket.

Bern, az elmúlt idők nyitott könyve

Svájc fővárosa a semlegesség hónapjaiban

A béke, a nyugalom, a csönd és a tradíciók csöpp országát alaposan megváltoztatták. Határain nemrég még mindenütt lángban állt a világ és a svájci polgár az éginyuló hegyek között még mindig állig fegyverben öröködik. Svájc szíve és központja Zürich, de itt inkább az üzleti és a társadalmi élet bonyolódik. A főváros, a politikai élet centruma: Bern. Helvétia fővárosában a középkornak minden szépségét, furcsaságát, érdekességét felhagyják. Óstílusú házak, groteszk közkutak, sőt sikátorok, érdekes árkádok uccasorok, remes szépségű gót templomok városa Bern, a hétszáz éves múlt élő jellemzői.

A régi Bern, amely mellett elhalad a világhírhíres expresszvonat, érdekes kőcsipkészetével, csipkés saroktornyával, uccái falfestményeivel, ódon patinájú házaival és festett csorgókútjaival nagyszerű látványosság. Az alig százezer lakosú svájci főváros, amely vidéki kisváros benyomását kelti, napokig tartó látványosságokkal szolgál az idegeneknek.

A medve mondája

A monda szerint az 1191-ik évben alapították a várost Zähringeni V. Berchtold herceg, annak öröme, hogy ezen a helyen egy Bär-t (medvét) ejtett el.

Annai bizonyos, hogy szerencsésen választotta meg a városalapítás helyét. Az Aare folyó C-alakú, hatalmas kanyarulatát hatol keresztül a városra, teste felett hat érdekes, merész hídral. Maga a város pusztán történelmi szempontból érdekes csak s azért is, mert falai között a csodálatosan fejlett svájci kultúra nagytömegű képviselőit találhatjuk. Se szeri, se száma Bernben a múzeumoknak, könyvtáraknak, történelmi gyűjteményeknek, iskoláknak, hatalmas iparvállalatoknak, sporttelepeknek.

Maga a város nyitott könyve az elmúlt időknek, letűnt századoknak. Házaik falai megőrizték és sértetlenül átmentették a huszadik századba a középkor patináját s a mesterei faragott erkélyek, kiugró ablakok s tornyosok mind egy szép kor visszamaradt érdekes és beszédes emlékei, amelyek ott lehetetlen közönyös léptekkel elhaladni. Az egész várost az árkádok jellemzik, melyek nélkül a régi berni utcák el sem képzelhetők. Ezek az árkádok dohosak, rejtélyesek, nedvesek és sötétek, sokkal egyszerűbbek, hogyszem különbözőnek egymástól. Nem olyan aranyos nagyfényben tündöklők, mint a Rue de Rivoli árkádsorozata és nem olyan előkelően fényesek. Kicsit inkább a velencei riókra emlékeztetnek: sötétek és fénytelenek. Az ember csodálkozik, hogy valamilyik sarokban nem fordul ki a másik sikátorból egy páncélos vitéz, kezében tarka zászlókat szorongatván és a csorgókúthoz lép, hogy megmártsa forró, italgózós fejét... A berni sikátorokban egyébként páratlan szépségű látványok kínálkoznak lépten-nyomon: művészi faragványú nyilvános kutak, ókori erkélyek, hatalmas vaskosaru ablakok, érdekes kapuk, a régi Bern furcsa, nevezetesen háza, az úgynevezett Klapperläubli-k érdekes, látványos specialitások.

Gigászi cukorsüveg

Bern középületei kevésbé impozáns külsejűek, ellenben néhány, ódságával ér el ragyogó hatást. Ilyen a régi városháza, a Rathaus, amely ó-gót stílusú épület: lépcsőháza ragadó szépségű és rendkívüli művészi művészi. Azután a Nydeckkirche és a kései gót stílusú Münster, a székesegyház, amely a 15-ik századból való. Száz méter magas, karcsu, fehér tornya olyan, mint egy gigászi cukorsüveg: karcsu, fenséges, tiszta és megdöbbentő. Művészi márványcsipkészetek, cifrázások, kőszobrok, faragványok díszítik gazdagon. Portáljának figurális kiképzése valószínű monumentális erejű a középkor vallási művészetének. A székesegyház fekvése fokozza a hatást: alatta hatalmas mélyedés nyílik, mindjárt az épület mellett és a helyben szeszélyesen csillámlik meg az Aare folyó vizere.

A Nydeckkirche 1494-ben épült, az 1570. évi elpusztult Nydeck birodalmi kastély hű mását. A Zytglogge (Zeitglockenturm) tornyában a velencei Órlogióhoz hasonlóan bronz emberalak úti ki az időt két óriási aranyon.

Külön érdekessége Svájc szépséges fővárosának az a közel két tucazt nyilvános kút, amelyek közül kilencet egy 16. századbéli neves fribourgi kőfaragó, Hans Geiler készítet. Csupán az ósi Velenceben láthatni a kúti kutakhoz hasonló szépségű és művészi szempontból értékes kutakat.

A hagyomány

Bern bájos nevezetessége és speciális látványossága — medve. Nem a város és a kanton címerében látható medve, hanem az élő, állóságos medve, helyesebben: medvék, amelyek

lyek az Aare partján, az úgynevezett Bärengrabenben tanyáznak. A nyílt uccán... A medvéket minden idegen megnézi, ami természetesen is, hiszen az az idegen, aki nem látta a medvéket, az nem látta — Bernet...

A medvék a forgalmas ucca sarkán, bemélyített óriási kömedencéjükben élnek és a kíváncsiak a magasból kedvükre szemlélhetik őket. Ezt a sok lusta macskót a kanton költésében tartják el, amelyet erre a hagyomány kötelez. A zähringeni herceg, a város alapítója ugyanis meghagyta, hogy az elejtett medve emlékére alapított város köteles örök-időkre megőrizni ennek a nevezetes eseménynek emlékét — eleven medvékkel... (Akár-

csak Róma a kapitóliumi sással és farkassal). A berni medvék egyébként kitűnően szórakoztatják a közönséget, bohókás produkciókat mutatnak be e egy darabka sárgarépéért eljárják a — medvétáncot is. Közvetlen mellettük pedig a város egyik legforgalmasabb utvonalaának zajos élete folyik: gépkocsik százai rohannak, villamosok dübörögnek, társzekerek gördülnek és lármás gyerekszívj hangzik az öröké vidám, egészséges svájci gyermekek ajkáról.

Sok szépség halmozódott egybe a svájciak érdekes fővárosában. De a természet még külön is kitétt magáért. Gyönyörű kilátás nyílik a városból Európa legszebb havasaira, a Berner Oberland kőmonstrumaira, mint például a Jungfrau, a Mönch, az Eiger, az Aleischhorn, a Finsteraarhorn, a Wetterhorn és a többi hegyóriásra. A természet remekművei és az emberi elme alkotásainak csodái találhatók együtt a kis Svájc piciny fővárosában. Mindig nehéz szívvel hagyta el az idegen, de mindhalálig visszavágyik a csodálatos, gyönyörű emberi közösségbe, a szabadság klasszikus hazájába.

Fontos intézkedéseket határoztak el a prefektusok konferenciáján

Dr. Coriolan Tataru királyi helytartó elnököt Szamos-tartomány prefektusainak konferenciáján

Cluj, július 24. Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó kedden Szamos-tartomány prefektusainak, polgármestereinek és osztályvezetőinek konferenciáján elnököt.

A prefektusok jelentést tettek megyéik helyzetéről; a katonai behívottak családjainak segélykiosztásáról, a mezőgazdasági munkálatoikról, a lakosság gabona, fa és elsőrendű szükségleti anyagellátásáról, az árvíz-károsultak felségélyezéséről, az inkasszációkról és a rekvirálásokról.

Tataru királyi helytartó és dr. Victor Hodor tartományi főtisztviselőket adtak a fogantatandó intézkedésekről és hogy ezek az intézkedések egész Szamos tartomány területén egységesek legyenek.

A megyeprefektusok utasítást kaptak arra, hogy toroljanak meg minden irányú visszaélést és hogy azonnal tegyenek jelentést arról,

ha a közérdekű kérdések menete bármilyen akadályba ütközne.

Ami a szegényebb vidékek gabonával való ellátását illeti, elhatározták, hogy azokon a vidékeken, ahol a szükség nagyobb arányokat ölt, a prefekturák égisse alatt mű-

tási központokat létesítsenek. Ilyen központokat teremtenek Răcău-tan-ban a móc lakosság számára, Naszód hegyes vidékén, Maramarosban és esetleg a Szamosmegyében lévő Lăpuz környékén. Tehát a gabonában szegényebb vidékeken.

Ezenkívül intézkedéseket fogantatottak még a faellátás, az árvízpusztította házak újjáépítése és az utak kijavítása ügyében is. Az osztályvezetők pedig különböző javaslatokat tettek a közigazgatási munkálatok zavartalan lebonyolítása érdekében.

Select Mozo PÉNTEKEN NAGY PREMIER!

Magasság 3200 méter

Teljesen új témájú, rendkívüli rendezésű, eseményekben gazdag film, művészi kidolgozással, melynek cselekménye 3200 méter magas hegyek között játszódik le. Főszerepekben a fiatal francia művészgárda legjobbjai.

Ma utoljára: **A HÁROM RITZ FIVÉR** vigjáték remeke: **A VIG LOVASOK.**

Száznolcvan ügyvéd elhelyezést kér

A beszarábiai ügyvédek emlékirata a kormányhoz

Bucuresti, július 24. A beszarábiai menekült ügyvédek bizottsága emlékiratot juttatott el a kormányhoz, valamint a fővárosi bank és iparvállalatok igazgatóságaihoz, amelyben feltárják nehéz helyzetüket és javaslatokat tesznek elhelyezésükre vonatkozólag. Az emlékiratban többek között ezeket írják:

„Felhívásunkkal nem az a célunk, hogy egy meg nem érdemelt és átmeneti magántámogatást koldujunk. Reméljük, hogy önkön meg fogják érteni, miszerint a mi helyzetünk az állami és a nemzeti szolidaritás kérdése, amely alól az Önök intézménye nem képezhet kivételt arra való hivatkozással, hogy az összes helyek már be vannak töltve. Azt hisszük, hogy nem szabad elhanyagolni a szellemiséget, amelynek mi, ügyvédek, szerves részét képezzük. Ne feledjék el, hogy a mi tartományunkat magasabb nemzeti érdekből adták át, hogy megmentsék a katasztrófától az ország többi részeit és ezzel az átadással szükség-szerűen feláldozták életpályánkat és vagyonyunkat és igazságtalanság lenne, ha azok, akiket megkímélődték a bennünket ért szerencsétlenségtől, nem vennék ki részüket a mi támogatásunkból. A megmen-tett vagyonuk egy részével.

Abban a meggyőződésben fordulunk most Önökhöz, hogy bármilyen anyagi áldozat, amelyet most egy magánvállalat hoz, jelentéktelen az idők követelményeivel, vagy azzal a katasztrófával szemben, amelyet elszenvedhetek volna a mi áldozatunk nélküli, akik mindent feláldoztunk, mert ezt kérte tőlünk a Haza, így rendelte

Isten és a nemzet magasabbrendű érdeke. De megengedhető volna-e, hogy egyesek el pusztuljanak a nemzet érdekeiért és koldulni kényszerüljenek, mások pedig az összes előnyeiket élvezzék egy olyan áldozatnak, amelyből nem vették ki részüket, vagyis, hogy megzavargodjanak mások rovására, ami ellentétben áll az ésszerűséggel, az emberséggel és a testvériséggel elemi követeléseivel. Úgyünk nagy igazsága készlet bennünket arra, hogy ezzei a felhívással forduljunk Önökhöz.

Éppen ezért a menekült ügyvédek testületének és főleg a 180 beszarábiai menekült ügyvédnek a megbízásából felkérjük Önöket, hogy sziveskedjenek az igazgatótanács ülése elé terjeszteni kérésünk elvben elfogadását és meghatározni azokat az állásokat, amelyeket az Önök intézeténél, vagy vállalatainál az általunk képviselték részére fenntarthatnak, vagy teremthetnek. Meg vagyunk győződve arról, hogy Önök nemcsak szószólói, de támogatói is lesznek kérésünknek, amiért fogadják előre is köszönetünket és hálaik kifejezését.

Az emlékiratot számos ügyvéd írta alá, élükön Luca Brânză és Sebastian Teodor-rescuval, Kisenev volt polgármesterével.

Szappangyárak közös érdekképviseleti irodája. Bucurestiben „Sapo” cég alatt megalakult a szappangyárak közös érdekképviseleti irodája. Az iroda működési köre egyelőre a szappangyárak adóügyeinek egységes rendezésére és az általános szakmai érdekek védelmére terjed ki. Nyersanyagellátásról továbbra is minden tüzem maga gondoskodik.

Craioveanu őrnagy, a rendőrség új parancsnokának fogadó órái

Cluj, július 24. Craioveanu Gheorghe csendőrnagy, a kolozsvári rendőrség új parancsnoka, aki — mint azt megirtuk — néhány nappal ezelőtt vette át hivatalát, a nagyközönség tájékoztatása végett az alábbiakat közli a lapok útján:

— Tekintettel arra, hogy a rendőrségnek naponta felhalmozott munkát kell elvégeznie s emiatt igen sokszor úgy az egyes ügyosztályokon, mint a rendőrkvesztor irodájában is túlszűfolttság mutatkozik, a leg-helyesebbnek azt a megoldást találok, hogy ha jövőben szabályozni fogjuk a rendőrkvesztori irodában való fogadóórákat. Ennek értelmében felkérem a nagyközönséget, hogy ha bármilyen panasszal, vagy bármilyen fontosabb ügy elintézése végett személyesen óhajt felkeresni, úgy a keddi és pénteki nap kivételével bármelyik más hétköznapokon déli 12 órától fél 2-ig mindenkit készséggel fogadok. A munka zavartalanossága miatt azonban kénytelen vagyok a fogadóórákat 12 óra előtt, valamint kedden és pénteken egész nap felfüggeszteni. Az említett fogadóórákon belül természetesen mindenkinek szívesen állók rendelkezésére olyan ügyekben, melyek hatáskörömbe tartoznak.

Craioveanu csendőrnagynak a rendőrkvesztori fogadóórákkal kapcsolatos tájékoztató felhívását ezután közzéjük a közönséggel.

Az állambiztonsági hivatal felhívása a Kolozsváron élő külföldiekhez

A belügyminisztérium 12365—1940. számú rendeletének értelmében, amely által az idegen ellenőrzés egységesítését szabályozták, felhívjuk mindazon idegen mesterek és fizetett alkalmazottak, valamint azon személyek, akik a 4072. számú törvényrendelet keretében tartoznak, a Nansen-utlevéllel rendelkezők és a Kolozsvár város területén tartózkodó lengyel menekültek figyelmét, hogy kötelesek eleget tenni az alant felsorolt rendelkezéseknek.

1. Az utlevéllel rendelkező idegen állampolgároknak iratukat láttamozással kell el látniok, mely arra az időre szól, amíg az ország területén tartózkodnak. Enélkül az itt tartózkodási engedély érvényét veszti.

Minden idegen állampolgár, aki tartózkodási engedélyének meghosszabbítását akarja, kérését nyújtson be legalább 18 nappal tartózkodási engedélyének lejártá előtt. A kérvényben az itt tartózkodásra való nyomós okokat kell felsorolnia, hogy a belügyminisztérium, a rendőrigazgatóság és az állambiztonsági hivatal megadja a továbbtartózkodási engedélyt.

2. Azok a személyek, akik a 4072. számú törvényrendelet keretében tartoznak, felszólítatnak, hogy 48 órán belül jelentkezzenek a Nemzeti Bankban és fizessék be az 1938-es évre szóló szabott bélyegilletéket és azok, akik eddig még nem fizették be és nem mutatták be iratukat, tegyék ezeket a Nemzeti Bank nyugtájával egyetemben, hogy személyazonosság iratuk iránti kérésüket megoldják. A személyazonossággal rendelkezők pedig fizessék be az 1940. évre szóló szabályozott bélyegilletéket, mellyel egyetemben jelentkezzenek a kolozsvári rendőrkvesztura állambiztonsági hivatalában, hogy megkaphassák az ez évre szóló láttamozást, mely nélkül a karnetek érvénytelenek.

3. A Nansen-utlevéllel rendelkezőket is felszólítjuk, hogy fizessék be a Nemzeti Bankhoz a szabályozott bélyegilletéket, bemutatván ezután a nyugtát 240 lej kíséretében, mely összeg a népszövetségi bélyeg árát képviseli és a Nansen-utlevélüket, hogy a láttamozás megtörténhessék.

4. A lengyel menekültek e közlemény megjelenése után 48 órán belül jelentkezni kötelesek.

5. Felhívják mindazon személyek figyelmét, akiket e közlemény érint, hogy kötelesek lakásváltoztatásukat azonnal közölni az állambiztonsági hivatal idegeneket ellenőrző szekciójánál, hogy a megfelelő változások az iratokban eszközölhetők legyenek. Ugyancsak értesíteni kell a bejelentőhivatalt, valamint az ingatlankezelőket kezelő ügyosztályt is. Mindazok, akik nem tartják be e törvényes rendelkezéseket, bíróság elé állítják, majd az idegeneket kiutasítják az országból.

A személyazonossággal és Nansen-utlevéllel rendelkezőknek pedig érvénytelenítik irataikat és kényszerlakhelyet jelölnek ki számukra.

A fenti közleményt dr. Horvat Iosif kvesztor és az állambiztonsági hivatal főnöke írták alá.

HIREK

Munkakihallgatások Öfelségénél

Bucuresti, július 24. (Rador.) A királyi udvar marsalja hivatalának jelentése szerint Öfelsége július 23-án munkakihallgatáson fogadta Stan Ghitescu munkaügyi minisztert, dr. V. Gomoiu egészségügyi minisztert és Priboianu hadfelszerelésügyi minisztert. Délután a király Pop Valér volt minisztert és Eugen Filottit, Románia szófiai követét fogadta kihallgatáson.

— A közönség figyelmébe! Ne pazarold és ne dobd el a kenyert, ne pazarold az élelmiszereket. Takarékoskodj magadnak és tegyél jót a hazáért.

— Öngyilkosságot követett el a Budapesti Téglagyárak elnöke. Budapestről jelentik: Ujlaki Müller Pál, a Budapesti Téglagyárak Egyesületének elnöke, tegnap öngyilkosságot követett el és meghalt.

— Három japán letartóztatták a szovjet hatóságok. Tokióból jelentik: Három japán halászt letartóztattak és az ország belsejébe szállították a szovjet hatóságok. A japán kormány bejelentette tiltakozását.

— Macsek jugszláv helyettes miniszter ünneplése. Zágrábról jelentik: Nagy ünnepek voltak Zágrábrban Macsek dr. helyettes miniszterelnök és a horvát nép vezére születésnapja alkalmából. Zágráb uccáin mintegy 2 órán át tartott a horvát nemzeti szervezetek tisztelgő felvonulása Macsek dr. előtt. Vasárnap délután Macsek több horvátországi faluban tett látogatást, ahol mindenütt kitörő lelkesedéssel fogadták. Az egész horvát sajtó Macsek dr. méltóságának szenteli hasábjait.

— Játékközben agyonlőtte barátját. A zombóiyai szikvizgyárban megdöbbentő szerencsétlenség történt. Liptai György 19 éves munkás és Focht András tanonfiu revolverrel játszott. Liptai kezében a revolver véletlenül elsült és Focht véréző fejjel zuhant a földre. A szerencsétlen tanonc fiun már nem lehetett segíteni, néhány perc alatt kiszáradt. Liptait gondatlan-ságból okozott emberölés címén a csendőrség őrizetbe vette.

— Érdekes kiállítás Amerikában. Newyorkból jelentik: Amerikában érdekes pénzkilátást rendeztek, amely rendkívül nagy látogatottságnak örvend. Körülbelül 30.000 különböző pénzdarab került itt bemutatásra a világ minden részéből és mintegy 5000 évig visszamenőleg mutatják be az ember életét a földön. A legkülönbözőbb pénznemeket lehet itt látni. Régi görög pénzeket a római császárok idejéből, Amerika különböző idősza-kából származó pénznemeket, ércpénzeket és bankjegyeket. Vannak itt híres amerikaiak, Washington, Lincoln, Roosevelt által készített pénzek. A legérdekesebb pénzdarabokat kétségtelenül az ugynevezett pénzkülönleges-ségek képviselik. Lehet itt látni tealevelekből készült pénzt Tibetből, selyemből készült pénzt Mongóliából és turóbból készült pénzt Kinából. A pénzdarab 15 kilogram súlyu, 60 centiméter vastagságú és 30 centiméter szélességű.

— Feltékenységi dráma Nagyvárad közelében. A nagyváradi ügyészség bejelentést kapott, hogy Belényessonkulyos faluban halva találták a 34 éves Todorás Máriát, akinek karján szurásból eredő seb volt látható. A szomszédok elbeszélék, hogy Todorás Mária barátságát folytatott egy legényvel, aki házasságot ígért egy Jane Floare nevű leánynak. A leány és Todorás Mária között feszült volt a viszony, mert az idősebb vetélytársnő nem akart lemondani. Hétfőn éjszaka, amint aztán a nyomozás során kiderült, Jane Floare belopózott Todorás Mária lakásába s amikor az aludt, a nála levő késsel megszurta. Ezután dulakodás keletkezett közöttük, amíg végül is a vetélytársnő haiva maradt a helyszínen. Neculescu vezető ügyész és dr. Berariu törvényszéki orvos a helyszínrre utaztak. Jane Floare-t letartóztatták.

— Elutasította a vádtanács az Officiul Român de Turism igazgatójának fellebbezését. Bucurestiből jelentik: A vádtanács tegnap elutasította Lazar Lazarovici-nak, az Officiul Român de Turism igazgatójának fellebbezését, aki ilyenformán továbbra is letartóztatásban marad. Mint ismeretes, Lazarovici ellen deviza- és nemestémcsempészség vád.

Uj munkarendszert léptetett életbe a kormány

Az új rendelet a munkaidő meghosszabbításáról és a sztrájkok betiltásáról intézkedik

Bucuresti, július 24. (Rador.) A Hivatalos Lap mai száma új rendeletet közöl új munkarendszer bevezetéséről. A napi 8 és heti 48 órási munkaidőre vonatkozó rendelkezéseket felfüggesztik, tehát ezen az időhatáron túlmenően is lehet dolgozni. Meg-

engedi az új rendszer a női munkások egyjeli dolgoztatását, de csak külön bizottság felhatalmazásával. Az új rendszer megtiltja a sztrájkot és rendszabályozza a munkások és magántisztviselők szabadságidejét.

— Tűzet okozott a gyufával játszódozó gyermek. Az aradi csendőrségnek jelentették, hogy a város határában kisebb tűz pusztított. A tűzet Cornea Savare nevű szolgáltól jelentette az egyik őrsnek. Kiderült, hogy Sferlea Ioan házában udvarán felhalmozott széna gyulladt meg oly módon, hogy 5 éves gyermeke gyufával játszódozott. A tűz elharapódzott és a ház tetőzete is lángralobbant, de kétórán megférték munkálalás sikerült eloltani. A kár jelentős.

— Póthitelét kér a város a felemelt tisztviselői fizetések folyósítására. Megírtuk, hogy Kolozsvár város tisztviselői pénzügyminiszteri rendelettel az első fizetési osztályba sorozták be és a jövő hónaptól kezdve a kolozsvári köztisztviselők a bucaresti tisztviselőkkel egyenrangú fizetést fognak kapni. Ez a helyzet természetesen felborítja a tisztviselők eddigi költségvetési keretét. Hogy az előléptetéssel járó fizetési különbözetet folyósítani lehessen, a város vezetősége póthitel nyitására kér engedélyt a királyi helytartóságtól.

— Két év alatt 800 ezer lejt nyert egyetlen embertől egy hamiskártyás. Bucurestiből jelentik: Mint a „Romania” című lap írja, az ifjovi törvényszék vizsgálóbíróvága végleges vádindítványt emelt Stan Bulgaru bucaresti kávéháztulajdonos, Stojan Stefan cipész, Toma Gh. Ionescu kártyás, Alexandru Lazarescu és Culea Nicolae kereskedő ellen. A kávéháztulajdonos ellen a vád, hogy egy Tanase Cocu nevű bucaresti férfit időre becsalt kávéházába s ott — összejárta büntetésével — két év leforgása alatt — nyolcszáz ezer lejt „nyert” kártyán Cociutól.

— Ló nadrágban. Joseph Pyan newyorki közlekedési rendőr elővezette Lorenzo Lopopalo házaló zöldesgárust, mert a kocsijába fogott lovacsa első lábai nadrágba voltak bujtatva. Lopopalo felháborodottan tiltakozott a rendőrbíró előtt minden gyanúsítás ellen, hangoztatva, hogy gyermekeire is nadrágot huz, tehát a lovacska felruházása is csak atyai szeretetének jele lehet. A bíró állatkinizás miatt 40.000 lejnek megfelelő pénzbírságra ítélte a zöldesgárust, miután kiderült, hogy az atyai szeretet jelei súlyos sebeket tartak a ló lábain.

2 VILÁGSLÁGER I HELYARÉRT A ROYAL-ban

NAGY PREMIER! I. MINDENKI KEDVENCE II.

A halál dzsunceffe GRACE MOORE és CARRY GRANT az

Izgalmas kalandokkal teli dzsunceffilm. **Argentínai románcban**

Főszerepben: JACK HOLT.

Előtte 2 premierhíradó a legfrissebb eseményekkel.

— Göring válasza az Országparancsnok táviratára. Bucurestiből jelentik: Herman Göring, a német birodalom légügyi marsallja válaszul az Országorszervezet parancsnokának, megköszönte a Németországban létesített legmagasabb méltóság elnyerése alkalmából hozzászóló üdvözlő táviratát.

— Marosvásárhelyi kereskedő esete a kolozsvári zsebtolvajjal. Veszedelemes zsebtolvajt tett ártalmatlanná a helybeli rendőrség. Friedmann Márton marosvásárhelyi kereskedő néhány nappal ezelőtt leszállva az autóbusról, a gépkocsi állomáson a nála levő több ezer lej értékű zsebtükröt tartalmazó csomagját Mendelovics Hermann autóbusz-állomási hordárnak adta át néhány órai megőrzés végett. A hordár a rábizott csomagot azután az egyik óvári üzlet pincéjében helyezte el. Este azonban, amikor a csomagot át kellett volna adnia megbízójának, legnagyobb megdöbbenésére állapította meg, hogy a podgyász ismeretlen körülmények között eltűnt a pincéből. A károsultak feljelentésére bevezetett nyomozás sikeres eredményt is végződött: a tükkörtolvajt tegnap este letartóztatták Glück József fiatal kolozsvári iparos személyében. A zsákmányt pedig az egyik hivatalos orgazda lakásán találták meg. A nyomozást Glück József bűnlajstromának összeállítására érdekében tovább folytatják.

— Kitüntetés. Dr. Neumann Vilmos, a nagy-szebeni ort. zsidó hitközség alelnöke, a hadfelszerelési kölcsön sikere érdekében kifejtett eredményes munkájáért a „Medalia Centenarului Regele Carol I” érdemrenddel lett kitüntetve. E közmegbecsülésben álló zsidó közéleti férfi mellét már négy román kitüntetés díszíti.

— Eljegyzés. Schönberger Olga Satu-Mare és Klärman Dezső Oradea jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Igazolást kell nyújtani a kiürített területekről elszállított állami javakról. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter felszólította a kiürített területekről eltávozott összes prefektusokat és polgármestereket, hogy július 29-én jelentkezzenek a minisztériumban és számoljanak be arról, hogyan történt az állam javainak elszállítása. A prefekturák és polgármesteri hivatalok gépjárműveit július 28-ig nyugta ellenében be kell szolgáltatni.

— Meghalt a napszurástól egy váradiborbély. Tegnap a mentőket a városi olasz barakhoz hívták, ahol Molnár János 65 éves, volt borbély, a napszúrás munkáikat végezte. Molnár hirtelen rosszul lett, elvesztette eszméletét, a mentőautóban meghalt. Megállapították, hogy a halál oka minden valószínűség szerint napszúrás volt.

A hadsereg felszerelése érdekében

A hadseregnek sok pénzre van szüksége. Jegyezzetek tehát hadsereg-felszerelési pénztárjegyeket (bonókat), amelyek minden nap a hivatalos órák alatt a nagybankoknál, valamint a pénzügyigazgatóságnál jegyezhetők, ahol az ehhez szükséges uralpok (blanketták) is kaphatók.

Ezek a kötvények a legkedvezőbb feltételű állampapírok, mivel 4,5 százalékkal kamatoznak. Jegyezhető három, vagy öt éves lejáratu bon, ahogyan a jegyzőfél akarja. Hat hónap múlva az állam a jegyzett összeg egyötödét (husz százalékát) visszafizeti, míg a három, vagy öt éves határidő lejárta után az egész összeget.

Hat hónap múlva az esedékes 20 százalékos részzellet és a szelvény összegével adó fizethető az államnak, tartománynak, vagy a községnek.

Akinek a lejárat előtt pénzre van szüksége, a Banca Națională-tól a név-érték 70 százalékának megfelelő lombárkölcsonnt kaphat bonjaira, ugyan-lyen kamat mellett.

Minden román állampolgár, aki az ország érdekét szíven viseli, köteles pénzével elősegíteni a hadsereg felszerelését.

Cluj meave prefektusa
MANOLE ENESCU ezredes

„A vonósnegyes”

A Frankfurter Zeitung gunyos hangon foglalkozik Svédországgal:

„Egy évvel ezelőtt — írja a lap — amikor szikkadt nyár lepte el Skandináviát, amikor béke volt és senki sem hitt a békében — Skandináviában teljes erővel játszott a vonósnegyes, az északi közösség vonósnegyese. Négy tagja volt: Svédország, első hegedűs, Finnország volt a cselgédűs, a brácsás, amely ritkán és önállóan szól, Norvégia képviselte. A második hegedűs, amely legkevésbé fényes és legkevésbé közkedvelt, Dánia volt. Sohasem könnyű teljes akkordra szert tenni, egy kvartettben, mindegyik hangszert egyéniségét meg kell őrizni, mégis egységbe kell olvasztani. A politikában az ilyen akkord még nehezebb, mint a kamarazenekarban. A skandináv kvartettben is diszsonanciák voltak észlelhetők, különösen amikor a második hegedűs, Dánia kijelentette, hogy nem akar Svédország pórázán maradni.

A tavasz meghozta a kvartett feloszlását. A négy zenész más-más platformon a csellista függetlenül, de súlyosan sebesült, a második hegedűs, ur saját házában, de nagy déli szomszédja baráti szemérembe pillantása alatt, a brácsás is sebesült és nem rendelkezhet saját sorsa felett. Csak az első hegedűs maradt ép és érintetlen, de mélyen megrázkódtatva. Svédország nagy hatafornak képzelte magát. Ezt így formálta meg a kultuszminiszter május elején: „Összehúztuk magunkat, mint egy sündisznó és tüskénkkel szurni fogunk minden irányban.” De Stockhoimban még mindig reménykednek a kvartett feltámasztásában. Vajjon nem értették ott meg, hogy azok a vonósok, akik nem gyakorolnak állandóan, elvesztik virtuozitásukat. Vajjon a sündisznó politika helyett nem jobb lenne-hegedűsnek egy nagyobb zenekarba belépni?

Szerkesztői üzenetek

Mandula Lázár. Inzestreaa kötvények az eddigi sorsolások egyikén sem húzták ki.

NYILTÉR

Nachdem ich unbemittelt bin, ist es mir nicht gegönnt, die aufopfernde, acht Wochen lang dauernde ärztliche Behandlung meiner Frau mit Materiellem zu honorieren, spreche ich hiermit meinen tiefsten Dank dem Juedischen Spital Cluj für die besonders humane Behandlung aus. Dieser hochachtbare, musterhaften, mit voller Hingabe, mit Leib und Seele, erfolgte Pflege ist es zuzuschreiben, dass meine Frau aus ihrem hoffnungslosen Krankheitszustand heute auf dem Wege der Besserung gelangte.

Mayer Salamon

Beamter der Dejer Jued, Kultusgemeinde

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 25.

Bucuresti. 6.45: Hírek. 13: Időjelzés, kulturális hírek és közlemények. 13.15: Petrica Motol zenekara román zenészekkel. 14: Hírek. 14.30: Petrica Motol zenekara. 15: Közlemények. 19.50: Hírek magyar nyelven. 20: Időjelzés, majd előadás. 20.15: Hanglemezék. 20.40: Hírek. 21: Bach lemez. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek. 22.40—23.30: Válogatott Bach lemez. Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemezék. 11: Hírek. 13.10: Zongorahangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Énekszámok. 14.30: Zenekari hangverseny. 15.30: Hírek. 17.45: Hírek. 18.15: Cigányzene. 19: Előadás. 19.25: Szórakoztató zene. 20.15: Hírek. 21.10: Zenekari hangverseny. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek. 0.25: Tánclemez. 1.05: Hírek.

— Maróci: A modern sakk új vezérkönyve fve 216 lej, diszkötés 285 lej (legújabb kiadás). Dr. Lechner: Az építőművészet, 350 képpel, diszköt. 297 lej Lepagenál Kvár. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

Bet Roc

Hog

Kétségte... sebb ember... mok törté... hogy harm... ságot. Cs... hogy éle... betegség... korában e... állam szer... szerű, jele... jósoltak k... férfit egy... zisz támad... csodálatos... veit lelki... ről szóló é... le a beteg

Amit az... annak mi... még ha h... kétszerese... vendik el... egészséges... rülmények... getén hirt... felé teljes... volt, hogy... közni ezze... Amikor a... baráti kör... férfi megj... kedésre k... csatlakozik

Az egye... a beteg v... diagnózist... de mindj... a legfőbb... gyermeke... E nagys... veit a vilá... gia és túr... mert igaz... tetté érelt... dája tetet... történelmi... választóvo... nat, amik

Felesége... batorságn... hogy ezen... — Itt c... ismételt sz... dotta How... az o'yan t... pes.

Amikor... vakat, Roc... — All... a tennivaló... Elszállít... newyorki... hetséges s... sere, kertü... betegét cs... cigarettáz... fekvés hos... szükségsze... csendjében... hogy egy... foglalja so... Milyen s... aki negyve... hethe mag... ságban, m... ágyon, mo... lábujját se... tehát ugy... hasonn át... söt még a... hesse fel s... sa az Alpo... pon se tol... gelő helyér... A sors... legvidámab... moru mozd

A süri... volt, ez is... ha veleszü... tartása erd... logikus köv

gyes"

nyos hangon

a lap — ami Skandináviát, m hitt a békés erői ját. aki közösség volt: Svédor. ag volt a csel. és önállóan a második ha. és legke. Sohasom t tenni, egy gyszer egyéni. egységbe kell ilyen akkori. rzenekarban. diszsonanciák. amikor a. lentette, hogy n maradni.

rtett felosztá. s platformon. sulyosan sebe. aját házában. ráti szemének s sebesült és a felett. Csak érintetlen, de dország nagy. Ezt így for. zter május el. kat, mint egy rni fogunk hoimban még rtett feltáma. ték ott meg. nem gyakorol. rtuozításukat. helyett nem y nagyobb ze.

enetek

ea kötvényét n sem huzták

R)

in, ist es mir. acht Wochen ndlung meiner rieren, spreche a Dank dem die besonders Dieser hochsch. gabe, mit Leib zuzuschreiben. hoffnungslos den Wege der

Kultusgemeinde

em vállal fele. em a kiadób

SOR

5. Időjelzés, kul. 13.15: Petrica számokat járt. a Motoi zene. Hírek magyar előadás. 20.15: Bach leme. 22.20: Hírek lemezek. rek, hangleme. rahangverseny. ok. 14.30: Ze. rek. 17.45: El. előadás. 19.25: 21.10: Zene. rek. 23.10: Cl. Tánclamezek.

uj vezérköny. (legújabb ki. művészet, 350. nál Kvár. Pos. et.

Betegségen keresztül érkezett Roosevelt a világtörténelembe

Hogyan győzte le a felnőtt ember a „gyermekbetegséget“

Kétségtelen, hogy ma a világ legérdeke- sebb embere Roosevelt, aki az Egyesült Álla- mok történetében először indul küzdelembe, hogy harmadszor is elnyerje az elnöki méltó- ságot. Csak kevesen tudják Rooseveltről, hogy életutját tulajdonképpen egy nagy betegség döntötte el, amelyen negyven éves korában esett át. Roosevelt ekkor Albany- állam szenátora volt, alapjában véve egy- szerű, jelentéktelen ember, akinek nem is jósoltak különösebb jövőt. A negyven éves férfit egy különös betegség, a gyermekpara- lizis támadta meg. Ez a betegség aztán egész csodálatos metamorfózist idézett elő Roose- velt lelki alkataiban. Emil Ludwig Roosevelt- ről szóló életrajzában a következőképpen írja le a betegség lefolyását és hatását:

Egy betegség és egy barát

Amit az emberek véletlenül neveznek, annak mindig jelelő oka és háttere van, még ha hirtelen megbetegedés formájában kétszeresen értelmetlennek tűnik is fel. Negy- venedik életében Roosevelt, a világ leg- egészségesebb embere, a legszerencsésebb kö- rülmények közepette, ifjúságának boldog szig- tetén hirtelen arra eszmélt, hogy csipőtől le- félt teljesen megbéni. A kérdés most az volt, hogy természete miképpen fog megbir- kózni ezzel az első súlyos megpróbáltatással. Amikor a szerencse fia összerokkadt, nagy baráti köre volt, de csak egy barátja. Egy férfi megjelenése, aki a tüneményes felemel- kedésre kiszemelt emberhez segítő társként csatlakozik, az efféle drámában éppoly jelen-

tős, mint egy sikerült házasság. A szerencse ezt az embert is odavezérelte védelemhez. Ez az ember egy Louis Howe nevű újságíró volt. Hogy Howe mikor látta meg Rooseveltben azt az embert, akit az ő romantikus és lemondó lelke méltónak tartott az odaadó érzésekre, nem tudjuk, annyi bizonyos, kettőjük között oly korán fejlődött ki barátság, hogy Roose- velt magával vitte a nálánál idősebb Howet mint titkárt a tengerészeti hivatalba, ahol hét éven át dolgoztak együtt.

A betegség híre nyomban odaszólitotta Howe-t arra a szigetre, ahol Roosevelt tartó- kodott s mikor az eset súlyosságát felismerte, gondolkodás nélkül felmondotta kitünő állá- sát, amelyet időközben elfoglalt. Howe ak- kor még nem is sejtette, hogy életének hátra- lévő részében többé nem fog elmozdulni a rokkant ember oldala mellől, tizenhárom éven át. Első dolga volt, hogy mint tapasztalt új- ságíró félrevezesse a sajtót s csupán egyszer- ről meghírlésről beszéljen, mert tudta, hogy a gyermekparalízis szó akkoriban valami elme- bajt juttatott az emberek eszébe és ez örökre tönkretette volna barátja nevét. Az első orvos egyáltalán nem tudta mire vélni a dolgot, a második csupán bémulást állapított meg, a harmadik azonban — idegspecialista — ren- kívül sötétlen látta a helyzetet. Amit az or- vos, a család és a barát maguk előtt láttak, egyenesen lecsúszott: testének egész alsó fele, de eleinte mindkét karja is béna volt. Hogy soha többé nem lesz képes a járásra, ezt valamennyien szentül hitték.

Felnőtt ember le kell, hogy győzzön egy „gyermekbetegséget“

Az egyetlen, aki nem akarta elhinni, maga a beteg volt. Pedig nem is titkoltak előtte a diagnózist, mert kicsikarta a környezetétől, de mindjárt kijelentette: „Nevetséges, hogy egy felnőtt ember ne tudjon legyőzni egy gyermekbetegséget.“

E nagyszerű szavakkal lép Franklin Roose- velt a világtörténelembe. Mert mennyi ener- gia és türelem szól belőlük s ahogy a felis- mert igazságot megvalósítva, elhatározását tetté érlelte, az első s egyben legnagyobb pél- dája tetterejének, mely évtizedekkel később történelmi erőként fog hatni. Itt van a nagy választóvonal Roosevelt életében, az a pilla- nat, amikor alakja a tömeg főé nőtt.

Feleség és barát szövetsége

Felesége és barátja, meglátva benne a bátorságnak ily újjáéledését, szövetségtek, hogy ezen az uton tovább ösztönözzék őt.

— Itt csak a naponta, sőt óránként meg- jsmélt szívós küzdelem segíthet, — mon- dotta Howenak az orvos, — de nagyon ritka az oylan beteg, aki ekkora erőfeszítésre ké- pes.

Amikor Howe továbbadta barátjának e sza- vakat, Roosevelt ezt felelte:

— All right. Mikor kezdődik a kura? Mi a tennivalóm?

Elszállítása a szigetről a hajóra s onnan a newyorki kórházba, csak hordágyon volt le- hetséges s még hozzá, a sajtó megtéveszté- sére, kerülő uton, úgy, hogy az újságírók a beteget csak a hajóállomáson látták, ilye, cigarettázva és nevetgélve. Aztán az ágyban- fekvés hosszú hónapjai következtek. Emberi szükségesség volt, hogy a fehér kórterem csendjében ez az erős lélek is elboruljon s hogy egy nagy áttekintő pillantással össze- foglalja sorát.

Milyen szörnyűség történt vele. A férfi, aki negyvenedik életében még ifjunak érez- hette magát, viruló egészségben és rugalmas- ságban, most hanyatfekszik egy kórházi ágyon, mozdulatlan tagokkal, mégcsak egy lábujját sem tudja mozdítani. A Gondviselés tehát úgy akarja, hogy soha többé ne táncol- hasson át féleljeszakákat csinos asszonyokkal, sőt még az elejtett zsebkendőjüket se emel- hesse fel s hogy soha többé meg ne mászhas- sa az Alpokat s életében egyetlen tavaszi na- pon se tolonghasson a löverseny pályára nyer- gelő helyének forgatagában.

A sors épp a legmozgókéonyabb s egyben legvidámabb embert szemelte ki, hogy szo- moru mozdulatlanságra kárhoztassa.

Akaraterő és hit

A sűrű viharfelhőkből csak egy menekülés volt, ez is csak az ő számára, s csak akkor, ha veleszületett életéréjének lendüllete és ki- tartása erősebbnek bizonyul, mint minden logikus következtetés és orvosi tapasztalás a

betegségről, amely megtámadta. Mint az or- vos is mondotta, sok függött a saját akarát- erejétől, de még több az elkényesztett em- ber meggyőződésétől, hogy vele nem törté- netik baj, hogy ő, a szerencse fia, sebezhe- tetlen. Csak teljesen antitragikus természet oldhatta meg a lélek belső erejével ezt a tra- gikus összeütközést.

Es sikerült. Eltekedve a lélek erejével emel- kedett ki a börtönből, ahová teste volt szám- úzve. Roosevelt feltette magában, hogy visz- szahódítja az életet. Mint ahogy egy legyő- zött nép nemcsak a revánzs, hanem három- szoros hódításra is érez hivatottságot, épp- ugy ez a béna férfi is keményen elhatározta, hogy most fogja istenigazában megmutatni erejét. Az egész életet újból kell kezdeni. Már maga az elhatározás ígéret volt a gyó- gyulásra, s a gyógyulásból ismeretlen erőket akart meríteni.

Am a gyógyulás csak nehezen akart meg- indulni. A kórházból városi lakására került és módszeresen próbálta feléleszteni béna tagjait, órákhosszat, naponta, oly türelem- mel, mely bámulatba ejtette környezetét. Or- vosi szempontból az a főkérdés, hogy az első roham tul súlyos volt-e? Ha nem, úgy az ak- koriban elterjedt elmélet szerint az izmok mozgási gyakorlata javulást hozhat. Jó ter- mézet lévén, megőrült a javulás legcéké- lyebb jelének is s minthogy az első megren- dülésem már tul volt, az egészet valami nagy fogadásnak kezdte tekinteni, amelyet a go- nosz szellemek ellen kell megnyernie. Gyak- ran olyan nagy fájdalom volt, hogy nem tu- dott aludni s Howe féleljeszakákon át olvasott fel neki.

Az idő ajándéka

Roosevelt betegsége alatt megismerte az idő értékét s megismerte a szórakoztató tár- saság értéktelenségét, melyben azelőtt idejét pazarolta. Most, hogy szobájához volt kötve, az eddig eltékozolt időt arra fordította, hogy tanulmányozza mindama dolgokat, amelyek eddig hiányoztak tudattárától. S ha a cselek- véseben és gyakorlatiakkban kiváló embert a gondviselés arra szemelte ki, hogy a nem- zetnek vezért neveljen belőle, találhatott volna-e ki jobbat, minthogy egy ideig ágyá- hoz és szobájához láncolja s így utólag mó- dot adjon neki némi elméleti alap pótlására, amelyre korábbi szétforgácsolt élete nem ta- nitotta meg. Rooseveltnél is olyanformán volt ez, mint Edisonsnál, aki agg korában el- mondta nekem, milyen sokat köszönhet sü- ketségének, mert társaságban, hosszadalmas és céltalan terefere közepette nyugodtan el- gondolkozhatott a maga tervein, mintha csak egyedül lett volna.

A warmspringi próba

Közben azonban a bémulás sehogysem akart javulni. Ekkor egy ismert newyorki emberbarát megmutatta neki egy fiatal mér-

nők levelét, aki ugyanebben a bémulásban szenvedett s az egyik georgiai melegvízfor- rásban oly jelentős gyógyulást talált, hogy most egész türelemmel tud botal járni. Ott ő is fűrődhetne, mert a csaknem testhőmér- sékletű vízben nem merülhet el s így lábiz- mait sokkal könnyebben és erőteljesebben gyakorolhatná az uszással. Kiszámították, hogy ebben a vízben tizszer, vagy huszszor- annyi testmozdulatot végezhet, mint a levegő atmoszférikus nyomása alatt.

Roosevelt nyomban elhatározta, hogy meg- próbálkozik Warmspringgel — így hívták a georgiai fürdőhelyet — hisz amugyis a kísér- letezés embere. A forrásvíz, amelyet most felkeresett, sziklából fakadt és 90 Fahrenheit fok hőmérsékletű. Az emberek régóta gyógy- forrásnak tartották, anélkül, hogy valaha is komolyan használták volna. Naponta néhány órai uszás ebben a vízben, jobban megpuhi- totta Roosevelt lábszárait, mint a három tel- jes éven át folytatott szárazföldi mozgágya- korlatok. Roosevelt most már tudta, hogy a víz, amely ellene volt gyermekkorára óta, a víz fogja őt meggyógyítani. Amint a gyógyulás utjára lépett, amint az uszás közben felvert fényképei a lapokban megjelentek, más bete- gek is odaözönlöttek, s Roosevelt a maga tetterős természetével, az egészet egyszeri- ben szociális feladatként karolta fel. Egy ta- pasztalás továbbadása, a tudás népszerűsítése amugyis amerikai stílus. Itt mindez mélyebb következtetése volt egy mélyebb kedélyhan- gulatnak. Egy félig meggyógyult ember há- lája, aki a neki jutott jótéményt közkincs- sé akarja tenni, hogy méltónak mutakoz- zék a gondviselés kegyelmére.

A Kis Fehér Házról a Nagy Fehér Házra

Ahogy Roosevelt most a kis fürdőhelyet megszervezni, ahogy orvosokról gondoskodik s maga is mint szakértő tanácsokkal látja el a bémákat, akik bizalommal mennek hozzá;

Megfosztják az állampolgárságuktól és vagyonuktól az idegen területre menekült francia polgárokat

Vichy, július 24. (Rador). A Havas iro- da jelentése szerint kedden este 8 órakor a francia kormány minisztertanácsot tar- tott, amelyen elfogadták azt a törvény- javaslatot, amely megfoszsa állampolgár- ságuktól és elkobozza a vagyonát azoknak a franciáknak, akik május 10 és június 30-ika között parancs nélkül, vagy meg- felelő indok híján elhagyták a francia ter- rületet. Az állampolgárság elvesztését kiterjesztik azokra a házastársakra és gyermekekre is, akik követték az eltávo- zottat.

Clermont-Ferrand, július 24. (Rador). A

Törvényjavaslat a magyar képviselőházban a nemzeti kisebbségek védelméről

Budapest, július 24. (Rador.) A magyar távirati ügynökség jelentése szerint Ra- docsy igazságügyminiszter törvényterve- zetet terjesztett be a Magyarországon élő nemzetiségek védelméről. A tervezet sze- rint hat hónapig terjedő fogazával büntethető, aki megsérti valamely kisebbség nemzeti érzését. Ha a sértés nyilvánosan történik, a büntetést egy évre lehet fei- emelni.

Ciano távirata Ribbentrophoz

Berlin, július 24. (Rador). A Stefani iroda jelentése szerint a német lapok köz- lik Ciano gróf, Ribbentropp külügyminisz- terhez intézett táviratát, amely a követ- kező:

„Elhagyva Németország területét, szívé- lyes üdvözléssel küldöm s megújítom őszinte és baráti köszönetemet a fényes vendégzeretért. Kérem, fejezze ki a Vezérnek legmélyebb meglepedésemet, hogy résztvehettem a birodalmi gyűlés jú- lius 19-iki ülésén, amikor nagy vezetőkünk történelmi szempontból tekintette át a német hadsereg dicső győzelmeit s hozá- járult a nemzeti szocialista Németországot és a fasiszta Olaszországot egyesítő elszá- kithatatlan kapcsolatok újabb bebizonyítá- sához. Ugyanakkor ünnepélyes utalás tör- tént a világ előtt arra, hogy közös ügyünk győzedelmeskedni fog.“

Az esküvődön én is ott leszek, hidd el, hogy semmi rosszat nem teszek, Csak eszedbe juttatom mégegyszer, arckécm, nudeben van egy csodaszec Sulfamyl!!!

ahogy új építkezéseket javasolt, majd 1209 holdas telket vásárol, befektetve vagyonának nagyobbik felét s végül „Georgia Warm- spring“-ből altruista alapítványt csinál, ahogy száz meg száz szenvedő betegtrása az ország minden részéből odatódul, ahol Roose- velt gyógyulást lelt, mindez előrevetett képe és szimbóluma annak, ahová egy évtized mul- va tettereje és felelősségérzete fogja hajtani ezt az embert, aki honfitársainak milliói szá- mára akarja hozzáférhetővé tenni az élet ajándékait.

A betegek és bémák körülrajongták, mint valami szentet, akinek gyógyító hatalma van s azt a kis fehér házat, amelyet Warmspring- ben építettett magának, hogy minden évben ott tölthessen néhány hónapot, tréfásan „Little White House“-nak nevezte: ebben is jelképes értelem rejtőzött, amelynek jelenté- sé csak akkor kezdte felismerni. Aki mind- ezt végig gondolja és teljes odaadással beleéli magát, cseppet sem fog csodálkozni, hogy Roosevelt a részleges gyógyulás után pillantá- sát a „Kis Fehér Házról“ a „Nagy Fehér Házra“ irányította.

francia sajtó helyesli azon személyek ál- lampolgárságának felülvizsgálását, akik május hó 10 és június 30. között elhagy- ták Franciaországot. A Petit Parisien a következőket írja: A becsületes és lojális követezőket írja: A becsületes emberek- nek nincsen mitől tartaniok, Franciaország idegengyűlöletre ragadtatni. A Le Jour, az Echo de Paris szerint a bünösöket meg kell büntetni.

Párizs, július 24. (Rador.) A bankok és hitelintézetek megnyitották kapukat. Elő- készületek folynak a tőzsde megnyitására is.

ATTELEPITIK A BESZARABIAI NEMETEKET

Berlin, július 24. (Rador). Hír szerint né- met bizottság érkezett Moszkvába, hogy meg- tárgyalja a beszarábiai németek áttelepítésé- nek kérdését. A Dienst auf Deutschland című lap szerint körülbelül 75—80 ezer németről van szó, akik Tarutino és Serata városok körül 28 faluban laknak és akiket 1814—1842 években telepítettek le Beszarábiába.

A SZLOVAK MINISZTERELNÖK ES KÜL- ÜGYMINISZTER NEMETORSZÁGBA DE- KEZTEK

Berlin, július 24. (Rador). A Stefani je- lenti: Tiso szlovák miniszterelnök Tulka kül- ügyminiszter és Mach propagandügyi mi- niszter kíséretében rövid látogatásra Német- országba érkeztek. Hivatalos körök értesü- lése szerint a látogatásnak a délkelet európai helyzet tisztázása és a béke megszilárdítása a célja. A szlovák államférfiak tanácskozá- saik során főleg gazdasági kérdéseket fog- nak meg tárgyalni.

Continental
BUDAPESTEN
CONTINENTAL
SZÁLLO
100 SZEM MINDEN ÁLLATKÖRÖSÉGEN
SÜTŐ-ÉRTÉK

AZ IDEGEN

(2) Irta: MAX SANTER

KIS REGÉNY

Fordította: JÁMBOR ERZSEBET

A sziget megmenekült. És a férfiak, akik a halálos kimerültségtől megdermedt embert meleg szobában másodszor is életre ébresztették, összeültek, hogy az elmúlt veszélyről beszéljék. Erősen körül-falazott gátat kell építeni. A szikla még-egyszer nem állja ki a hullámok ostromát. Amit az emberek éjjel összehordtak, megfelelt a rögtönös veszély elhárítására, de most fényes nappal nem valami biztató képet mutat. Még mindig fülükbe csengett az idegen rémült kiállítása, amivel a part-hoz hívta őket. Beszéltek róla. Kétségte-lenül köszöntek és hálaival tartoztak neki. Életüket és otthonukat mentette meg. Az öreg Krisztián elmesélte, amit az idegen multjáról tudott, megérkezésekor kivallat-tott belőle, beszélt a levélről, amelyet irt, s a hajóval elküldött. Az emberek összenéz-tek. Szüksége van az idegennek ezeketán igazolásra? Nem volna sértés, szegyen, származása, multja után tudakozódni?

Most hát azt javasolja az öreg Krisztián, vegyék fel a hajótöröttet a sziget kö-zösségének egyenlőjű tagjává, adjanak neki földet, annyit, amennyire egy életet fel lehet építeni, minthogy eddig csak meg-türt és gondozott vendégük volt. Fát is döntsenek neki ház építésére, ekével, bo-ronával, cséphadaróval ellátják majd a szomszédait. Az öreg Krisztián maga lépte ki az ajándékföldet, karóval határát meg-jelölte. Hat paraszt földjéből hasítottak ki egy-egy részt, úgy állt elő az új birtok. Akik pedig a déli part hosszában laktak az idegen faszükségletéről és élelméről tar-toztak gondoskodni az első hónapokra. Szerszámjaitak kölcsönözték neki.

Mindezt pár szóval papírra vetették, a parasztok aláírták és dolgukra mentek.

Az idegen az éjszakát ébren töltötte. Erőtlén testét sötétség és csend gyógyi-totta. Reggel lett és fiatal paraszt vezette a lábadozót Krisztián lakására, ahol az előző nap határozatáról szóló okmányt fel-olvasták előtte, s ünnepélyes kézfogással meg is pecsételték. Kiveztették a szántók-hoz s megmutatták neki a földet, amit számára kihisítottak. Hagyta, hogy vi-gyék, ment mint valami akarat nélküli báb, a parasztok elmesélték később, hogy arcizma sem rezdült, mikor az ajándék-földre tette lábát. Reszkető léptekkel ha-ladt a sziget közepétől a tengerig. Ott még egyszer kezét fogott a paraszttal. Beszél-ni nem tudott. Nehézkesen és fáradtan üt le egy kőtömbre a parton, s kibámult a tengerre. Már nem is látta a többieket. Azok halk léptekkel távoztak. Kettő közü-lük együtt ment az uton a házak felé, s arról beszélgetett, különös, milyen szótian, milyen szomorú az idegen ott a parton.

De az idegen nem törődött velük. És ha a sziget felét nekiadták volna, mit jelent az? És ha azt hiszik, hogy megrettent az új élet feladataitól, mit számít? Most már tudhatják, hogy az életét is kockára teszi, ha a sziget veszélyben forog. Hát nem mu-tatta meg eléggé, hogy legény a talpán, s nem retten meg semmitől? Hogy hallga-tag?! Különös ember közöttük is akad eiég. Nem értik meg, hogy nemcsak öröm nő a földből, gond és szenvedés is fakad a lép-tek nyomán, nem értik, mert egyikük sem látta a végtelen világot ott a felhők mö-gött. Most egyedül hagyták szomorú ma-gányában, vágódásával határokon túra. A mellette heverő kő után kap és magas-ra emeli. Az én kövem, gondolja ellágyul-va, az én földem! Elfutó szó ez csak, de már érzi a kísértést, vaizami új, valami so-hanem sejtett érzés huza a lelkét, a mesz-szeség elhalványul, a ma és az itt lép elé-je csalogatón, valóságosan, igen, helyt kell állani és harcolni a földért, ha meg akar-ja hódítani. Az izgalom lefárasztják, hi-deg szél áramlik a tenger felől. Bemehetne a házba és szobában alhatna, de hiszen az nem az ő háza és nem az ő szobája, ez, ez itt, ez a föld az ővé. Szorosabbra gombol-ja a kabátját, végigfekszik a földön, s el-aszik.

A munka, ami a következő reggel kezde-tét vette, évekig tartott. Küzdelmes, magá-nyos évek voltak ezek. A parasztok közül

egyedül ő élt asszony nélkül. De társtalan élete mégcsak megsokszorozta erőit. Há-rom év után fűzfásövénnyel kerített udva-ra hasonlítani kezdett a többi udvarhoz. Földjein bőven termett a zab, rozs és ár-pa, istállója marhákkal tele. De nem is tar-tott ünnepnapokat. Az első hónapokban még azokon a ritka napokon is otthonma-radt, amikor postahajó füstölgő kéménye partra csalta a parasztokat.

A telet sem töltötte tétlenül. Kiepitette az istállókat, már amennyire a rendelkezé-sére álló eszközökkel tehetette. Hosszu téli esteken terveket készített, amiket nyáron megvalósított. Így készült el sópárolója, amelyhez a tengervizet, száraz rózsán ve-zette át. A só lerakódott, kikristályoso-dott. A sóval átitatott föld kétszeresen gyümölcsözőt és már az első évben gaz-dag terméssel ajándékozta meg. Mestersé-ges öntözőberendezése a földeket száraz ság idején is ellátta elegendő vízzel.

Igy élt és dolgozott. Nyáron és télen. A paraszttal alig jött össze. Nyá-ron mindenki el volt foglalva munkájával, az első telek magányosak voltak. Végül is győzött a kíváncsiság. Mert bár soha senki sem látogatta, egyetlen találmánya sem maradt titokban az emberek előtt. A tél folyamán, mintegy véletlenül betop-pant az egyik szomszéd, érdeklődve nézett szét az istállóban, a födeken, megállt a sópároló előtt, megmagyaráztatta magának. Végül tanácsot kért és megfogadta a ta-nácsot. Mert lám, az idegen milyen szépen renbetartja a házatját. Nehányukat az idegenrel való találkozás első kísérteties órája tett bizalmatlanná, s húzódoztak at-tól, hogy igénybe vegyék a segítséget, de azután győz az, hogy az állatok részére készített itatók csodaszépek s hogy mindig

bevállik, amit a jövevény tanácsol. Így az-után egymásután toppannak be hozzá ké-résekkel és kérdésekkel.

Mindig barátságos ez az ember, mindig nyugodt, de amellet, hogy a legmesszeb-menően készséges a segítségben, oly mélyen zárkózott. A megnyitó szív parányi mele-gét se tudja átközteteni rá. Néha szinte azt hitték a parasztok, hogy kineveti őket. Szó sincs róla. Ha hasznára lehetett va-lamelyiküknek, éjszakai álmát sem sajnál-ta feláldozni, minden erejével segítségük-re volt. Így hát nem csoda, ha a legtelje-sebb elismerés hangján beszéltek róla, s jó barátságban maradtak vele. Csak később tünt fel, hogy végeredményben egyiküket sem hívta soha a házába. Erről akkor esett szó először, mikor a jövevény önként vá-lalt magánosságát fel akarta adni, s Beata Weddelownak, Weddelow Henrik lányá-nak, aki ekkor éppen tizenhatalmadik élet-évt töltötte be, megkérte a kezét.

Henrik és Fülöp gyerekkori barátok vol-tak és sok este meneteiket egymás mellé-t a sziget magányos utjain, míg Henrik végre elhatározta, hogy lányát feleségül adja az idegenhez. Nehezére esett az elhatáro-zás, bár tulajdonképpen semmi ok sem volt, amiért megtagadhatta volna a lány kezét. Az idegent végre is felvették a falu-közösségbe, házat istállóját rendszerben tar-totta, szívesen, fáradságot nem ismerve dolgozott, kell ennél jobb biztosíték a há-zasálatra? A parasztok becsülik, szinte szí-vebben töltik már nála az estét, mint Krisztiánnal, akinek pedig szent a szava előttük. A szigetben felcsperedett ifjuság úgy körürajongja, hogy az ember azt hin-né, a megbecsülés, amiben része van nem áll arányban érdemeivel. Beata egyenesen

örömkönyveket hullatott, ha az idegen meg látogatta, Henrik mégis idegenkedett attól, hogy vejenek fogadja. Húzódzott. Hasz-talan fáradozott azon, hogy különös ér-zését megmagyarázza. Maga sem értette ma-gát. Nem harag volt ez, amiatt, hogy elvi-szi a leányát, nem is félelem. Talán csak arról volt szó, hogy ő az egyetlen, aki az idegen titokzatosságát megérezte. Más mint a többi. A tengerrel jött.

Ő volt az egyetlen, akit a tiszta udvar és a gondozott szántóföld nem tévesztettek meg afelől, hogy az idegen szemében lógo-gó láng tág képet sugáros vissza, mint ami az udvar sövényei közé befér. Tudta, hogy ez a fény ad hatalmat neki az ifjuság fö-ött. S habár tudta, kimondani mégsem mert. Mert a többiek ugysem értették vol-na. Talán nem is viselték annyira szívükön a dolgot. Még inkább mindnyájan rábe-szélétek. Így történt, hogy beleegyezett a házasságba, bár tövis maradt a szívében.

A menyegző előestéjén Beata és az ide-geen a parton ültek. Az éjszaka meleg volt és tiszta. Csillagok fényltek, a játékos nyugtalan víz elnyelte a csillagokat és tor-zított képpen dobta vissza.

— Nem lesz könnyű dolgod Beata —

szólt az idegen — a nyugtalan szív, amely a te nyugalmad után vágyódik a tengert amott, sohasem felejtí.

— Tudod, az utóbbi években gyakran kérdeztem magamtól, miért nem vagyok boldog. Nem találtam rá választ. Most, hogy téged akartalak ismét csak gondol-nom kellett rá. Nehéz számadást végez-tem magammal. És most már tudom . . . És jó, hogy tudom, mert most már azon leszek Beata, hogy minden másképp legyen.

Elhallgatott és pillantása a távolba ré-vedt.

Igen — válaszolta az asszony szeliden, s lágy keze megsimogatta a férfi haját. De nem tudta, hogy hallja-e a szavát.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ · FILM · MŰVÉSZET

Főnyeremény

Bohózat világsiker! Brilláns szerepek, ötletes helyzetek!

Két és félórás habota, tökéletes szórakozás!

Pazar mese! Érdekes, izgalmasan humoros bonyodalom!

Főszereplők: Fényes Alice, Kovács György, Haáz Joli, Tóth Elek, Cséka József, Deésy Jenő, Fülöp Sándor, Borovszky Oszkár, Rét hely ödön, Senkálzky Endre, Csengeri Aladár stb., stb.

A Főnyeremény

péntek estétől kerül színre, az új, nyári mérsékelt helyárakkal.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök fél 9: Olcsó helyáras esti előadás: Lovasparádé. (Topán Lulu és Iwan W. fellépésével.)

Péntek fél 9: Főnyeremény. (Bohózat világsiker! Az új, mérsékelt nyári helyárakkal. Főszereplők: Fényes Alice, Kovács György, Tóth Elek, Cséka József, Fülöp Sándor, Lantos Béla, Haáz Joli, Réthelyi Ödön, Borovszky Oszkár, Senkálzky Endre, Deésy Jenő, stb., stb. A premier-bérlők helyeit csütörtök déli 1 óráig

fenntartja a pénztár. Rendező: Szabados Árpád.)

Szombat délután 5: Mandragora. (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Főnyeremény. (A rendes bérlők helyét péntek déli 1 óráig fenntartja a pénztár. Mérsékelt helyárakkal.)

Vasárnap délután 3: Lovasparádé. (Olcsó helyárakkal. Topán Lulu és Iwan W. fellépésével.)

Vasárnap délután 6: Főnyeremény. (Mérsékelt helyárakkal.)

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Egy kivételes nagy premiersláger! Rio csil-laga. Nagy táncos és zenés film! Főszereplők: La Jana és Gustav Diessel. A film előtt: Angol és a 362-es UFA háborus világhírű, rendkívüli izgalmas és érdekes felvételekkel.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

2 szenzációs világsláger egy helyért! 1. Nagy kalandor dzsungel premier: A halál dzsungelje. Főszerepben: Jack Holt. 2. Mindenki kedvence Grace Moore és Carry Grant az Argentinai románcban. Gyönyörű dalok és operáriák. Előtte két premieriárad. Előadások: Dzsungel: 3.20, 6.20, 9.20, Grace Moore: 4.45, 7.45, 11.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

A vig lovasok. A három Ritz világhírű ame-rikai komikus legújabb, minden eddi-git felülmúló humoros vigjátéka. Műso-ron kívül a legújabb UFA híradó. Elő-adások kezdete: 3.15, 5.15, 7.15, 9.30.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Rendkívüli dupla műsor: 1. A szerelem gyön-gyél. Sacha Guitry filmremekje, főszere-pekben: Jaqueline Delubac, Lisette Lan-vin. 2. A Sing-Sing foglya. Izgalmas ka-landorfilm, főszerepben: Henry Wil-coxon, Marian March. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó. Előadások kez-dete: 3.15, 6.15, 9.30.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Csak három napig! 1. A halál ár-nyékában. Izgalmas cirkuszi kalander-film a Fantom-mal (Charles Quigley). 2. Natalia Roguin gyilkossága. A legjobb francia bűnügyi film. Ratmu és Michele Morgan. 3. A legújabb háborus híradó.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két nagy sláger: 1. A bucsuéjszaka. Megható társadalmi drá-ma. Fősz.: Charles Boyer és Irene Dunne. 2. A marnai csata hőse. Izgalmas német-francia háborus filmsláger. Fősz.: Albert Bassermann és Baimu. 3. A legújabb UFA háborus híradó.

A ROMÁN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZAFOLYAMAI:

107% felárral:	
Dollár	211.65—217.97
font	851.80—877.30
palesztinai font	852.84—878.48
egyiptomi font	873.54—899.73
svájci frank	47.71—49.27

58% felárral:

font	567.87—584.92
svájci frank	31.38—32.64
francia frank	8.24—8.31
marika	49—50
olasz lira	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
csechkorona	4.68—4.77
szlovák korona	4.68—4.77
török lira	92.—
dinár	1.298—3.00

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)

Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
svájci frank	54.25
francia frank	5.50
svédkorona	57.69
török lira	192
angol font, 40%-os kvóta	1025
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs Arfolyamai:

font, angol árukra	1.000
font, angol gyarmatok áruira	990

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE, HIRDESSZEN AZ ÚJ KELET-BEN!

Hat

Az Erd rég jelen a hetedik az erdély ez, mely magyar ság életét rögzíteni. zadság s annyira elénk rajt regény fi hajtja ök szállottja séggel, r kapzsi ki

Nem ki ves Mikl igazságai, Stilusában mondatai nek, de k gukkalsó iszapját, logását.

Ennek e jaiból é zik ki a sz dennap ha lan, de a életek, lec rasztok é mely az er kétségkivü jenek rá. gyelő-képe hogy artis lati és érz enyhítse a küzdelmek nek, amely lógiai pont kely faluk esetlen mo a porban, a való erőfés

Köves M is markol s megfog, m érdekesen I A könyve da állította barátok sz Miklós rege az olvasókó

A KAC O AZ ORS

Mint már an országos ötödikén, csü lebonyolítva, Haggibbor K csapat nevezi ugy az I. mi A kolozsvári Pusztay, Rad stb. indul az gárdája. Már hőlgyek közü aki külföldön teniszsportnak váló váradi b A férfiak k tiz legjobbjá Cararulis, Run fogják gyöny Kolozsvar ten

Az ezer leje tvehetők a p pénzügyigazgat hogy azok, aki szegű hűdfek szésére a 4%-o pénzügyigazgat enyűjtása elle

Köves Miklós: Hat nap és a hetedik

Az Erdélyi Enciklopédia kiadásában nem rég jelent meg Köves Miklós „Hat nap és a hetedik” című regénye. Erdélyi regény, az erdélyi székely fajú életének regénye ez, mely vaskos realizmussal az erdélyi magyar intelligencia és a székely parasztság életének mozzanatait igyekszik megörögzíteni. A lértér való küzdelem nehéz izadtság szaga lengi át ezt a szűk és mégis annyira jellemző világot, amelyet az író élénk rajzol. Nincs semmi regényesség a regény figuráiban, egyetlen vágy és cél hajtja őket: a kenyér és a tulajdon megszállottjait — akik teie vannak kicsinyességgel, ravasszággal, benuit erővel és kapzsi kíméletlenséggel.

Nem különösebben üdítő olvasmány Köves Miklós regénye, talán éppen művészi igazságai, az ábrázolás komoysága miatt. Stílusában nincs semmi mesterkéltég, mondatai talán túl disztelenül hömpölyögnek, de lassu és nehézkes árkjában magukkal sodorják a vidéki élet minden iszapját, minden szennyjét és felületi csillogását.

Ennek ellenére a regény meséjéből, alakjaiból és cselekményéből erőteljesen hangzik ki a szociális harcok kürtszava, a mindennap hangja, mely szürke és vizgasztalan, de a lét valóságát adja. Félretaposott életek, lecsusztott urak és feltörekvő parasztkok élete nyúzósgban ebben a regényben, mely az erdélyi valósággereső irodalomban kétségtelenül érdemes arra, hogy felfigyeljenek rá. Az író szándékai tiszták, megfigyelő-képessége éles, talán túléles ahhoz, hogy artisztikus lehessen, hogy a hangulati és érzelmi költészet langyosságával enyhítse a komor képeket, a vizgasztalan küzdelmeket. Vannak részletei a regénynek, amelyek szinte a falukutatók szociológiai pontosságával mutatják meg a székely faluk szürke életét, a nehézkes alakok eseten mozgását, amelynek ritmusa elvész a porban, a sárban, a sötétségben és hiábavaló erőfeszítésekben.

Köves Miklós regénye jó regény, ha nem is markol sokat, de azt a keveset, amit megfog, minden oldalról hiánytalanul és érdekesen közli az olvasóval.

A könyvet a „Grafica” kolozsvári nyomda állította ki rendkívül izlésesen, könyvbarátok számára is elfogadhatóan. Köves Miklós regényét különösképpen ajánljuk az olvasóközönség figyelmébe. (s. l.)

Erdélyes köztisztasági intézkedések Galaiban

Stoilov tábornok-polgármester ellenőrző utjai

Galaib, július 24. Galac tagadhatatlanul piszkos város. Nem akarunk kitérni azon okok elemzésére, amelyek olyan helyzetet idéztek elő, ami semmiképpen nem méltó ehhez a nagy és fontos városhoz. Megállapíthatjuk azonban, hogy az összes városvezetők, akik a multban Galac ügyvezetésének élén állottak, a többi beigért és meg nem valósított terv között teljesen figyelmen kívül hagyták a köztisztaság kérdését.

Stoilov tábornok, a város új polgármestere, igen jól ismerte a helyzetet, amikor hivatalát átvette és elhatározta, hogy minden körülmények között tisztaságot terem. Ezt már a beiktatása alkalmával elmondott beszédében bejelentette.

Stoilov tábornok azonnal munkához látott. A városi szolgálatok egyes főnökeinek kíséretében ellenőrző körutat tett az összes utcákban, bodegákban, élelmiszerraktárakban és üzletekben, ugy a belvárosban, mint

a város külső negyedeiben. Ezalkalommal megállapította, hogy a legtöbb étterem olyan körülmények között működik, amelyek megszegik a törvényes rendelkezéseket.

Az élelmiszerpiactereken Stoilov tábornok az alpolgármester kíséretében a kora reggeli órákban jelent meg és itt is alaposan megvizsgálta az üzletek és raktárak köztisztaságát. Ahol a higiéniai követelmények nem feleltek meg, ott helyben büntetéseket róttak ki, az összes piactéri árusokat pedig felszólították a legmesszebbmenő tisztasági szabályok betartására.

A polgármester ellenőrző utjai váratlan hatással jártak. A kereskedők néhány nap óta rendkívül tevékenyek: az üzleteket felgöngyölítik, sepergetik, a padlót felmosják, más helyen meszelnek, ablakot tisztogatnak. Egyszóval mindannyiukat a tisztaságnak valóságos láza fogta el.

Ujabb jelentések a termés-kilátásokról

Gyenge a buza hozama. A termelők mozgalmat indítottak a buza árának emelésére

Bucuresti, július 24. A hosszantartó esős időjárás után hirtelen, minden átmenet nélkül beállt a kánikulai szárazság, ami igen kedvezőtlenül befolyásolja a buza kalásznak fejlődését és általában káros az egész mezőgazdaságra.

Hivatalos jelentés szerint a buza aratása az egész országban folyik. A termés nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is gyenge. A fentjelzett okból a kalász nem tudott eléggé kifejlődni, ezenkívül sok helyen meg is izzósodott, a szára meg megdült.

A tengeri, kapálás után szépen fejlődik. Ha kedvezőtlen időjárás el nem rontja, jó termés várható.

A bab is jó termést ígér. Ezt a növényt egyáltalában nem érintette sem az eső, sem a hirtelen beállott szárazság, sőt mindkettő előnyösnek mutatkozott a fejlődésre.

A repcetermés — mint jelentették — kitünő. Helyenként 1200 kilogrammot is elért az átlagos hektáryi termés. A termelők általában 13 leit kértek el a repce kilójáért, ami hektáronként 15.600 lei bruttójövedelmet jelent.

Az egész országban megkezdődött a löhere és lucerna második kaszálása. A termés bő és a kedvező idő folytán szépen szárad.

Rendkívül gyenge a baracktermés. A szilva beérése még messze van, de a termés általában már ma teljes biztonsággal megállapítható, hogy az messze alatta marad a közepesnek is.

A repce- és árpavetést sok helyen felszántották és a friss szántásba tengerit vetnek csalamadésnak.

Szakkörökben azt mondják, hogy a kormány legujabb intézkedései véget vetnek a munkáshiánynak.

Nem érdektelen itt feljegyezni azt a nagy veszteséget, amely Romániát Beszarabia elfoglalása által ért. Köztudomás szerint ez a vidék jó buza, gyümölcs és szőlőtermő. Az éghajlati viszonyok azonban olyan kedvezőtlenek, hogy 4—5, sőt 6—7 évig is egészen silány a termés és csak egy-két évig bőséges. Most, hat sovány esztendő után, buzabán rekordtermés van. Ugyanez a helyzet a barackkal és szőlővel is.

KÖZGAZDASÁG

Egyes cikkek iránt élénkült a kereslet a kereskedelmi forgalomban

Bucuresti, július 24. A bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi heti jelentése szerint az elmúlt héten a kereskedelmi forgalomban élénkülés volt tapasztalható egyes cikkek iránt, más cikkek forgalmában azonban alig mutatkozik változás. Az egyes kereskedelmi szakmákról a következőket közli a jelentés:

A gyarmatárakban a forgalom és az árak alig változtak. Az importcikkek iránt a kereslet nem olyan élénk és így a megcsappant készletekből a kereskedelem a szükségletet ki tudja elégíteni. Az ország egyes városai-ban citromban hiány van. A belföldi cikkek közül faolajban még mindig nem kielégítőek a készletek, de a helyzet javulást mutat. Nem kielégítőek a szappanok készletek sem, bár a maximál árú szappanok gyártását erőteljesen folytatják a szappangyárak.

Konzervekben és konzervgyárakban a holt szezonnak megfelelő a forgalom, az árak alig változtak. A konzervgyárak most készítik azokat az olcsó népkonzervhusokat, amelyeket alacsonyra maximál áron akar a kormány forgalomba hoztatni, a szegényebb néposztályok ellátására.

Italokban az üzleti forgalom változatlan, az árak tartottak. A gyenge szőlőtermésre való kilátással a szőlőtermelők országsszerte az asztali borok árát lterenként négy lejjel, a finomabb borokét két lejjel felelték. A készletek megcsappanása miatt további ár-emelkedés nem kizárt.

Gyapjában a piaci helyzet nem változott a még mindig tartó holt szezonban. A gyárak a

maximális árakon is eddig kisebb mennyiségeket vettek át.

A gyapotellátásban az elmúlt héten annyiban javult a helyzet, hogy a külföldről bizonyos készletek érkeztek, amelyeket részben a gyáraknak, részben pedig a szövötteknek adtak át a parasztfogyasztók részére történő eladásra. Ugyancsak a fogyasztók rendelkezésére állanak a hadsereg részéről felszabadított készletek is.

Cérnában az ellátás kielégítő, az árak nem változtak, a forgalom csekély. Egyes külföldi cérnafajtákban még mindig érezhető a hiány.

Bőr és lábbeli. A bőrgyárak nyersanyagellátása tovább súlyosbodik. Éppen ezért a termelésük is csökkenően van és állandóan apadnak a készletek is. Különösen talpbőrben mutatkozik hiány, míg felsőbőrökben a termelés már jobban lépést tart a kereslettel. Hiány van egyes vegyi anyagokban is. A cipőgyárak és cipőkereskedések készletei már kielégítőbbek. Cipőkben a forgalom csekély, még a maximál árú cipőkben is.

A tüzelőanyagok közül a tüzfűtésben az ellátás még mindig nem kielégítő, bár egyes városok ellátása javult. Petrőleumtermékekben az ellátás kielégítő, az árak változatlanok. Szénben a termelés szintén kielégítő, egyes városok és vállalatok jobb szénellátását vágonhiány akadályozza. A szénárak szintén változatlanok.

A többi itt fel nem sorolt cikk forgalmában és áraiban alig van változás a bucarestii Kereskedelmi és Iparkamara e heti jelentése szerint.

Ujabb pénzügyi törvények kiadására kapott felhatalmazás a pénzügyminiszter

BUCURESTI, július 24. (Rador). Kedden este Gigurtu miniszterelnök vezetésével ülést tartott a kormány gazdasági tanácsa. Az ülésen Leon pénzügyminiszter beszámolót mondott az ország pénzügyi helyzetéről és felhatalmazást kért újabb pénzügyi törvények kibocsátására. A gyapju árát hetvenegy lejjel állapították meg. Hozzájárult a gazdasági bizottság Constanța részére a tüzfűtéshez való. Hivatalosan megállapították a bivalyus árát a szegényebb néprétegek érdekében. A hadfelszerelésügyi miniszter beszámolt a hadfelszerelés eddigi eredményeiről s a jövő szükségéről.

Részvények után nem vehető ki örökösödési adó. Amint ismeretes, ez év április 1-én módosították a részvényekre vonatkozó örökösödési illetéket, oly módon, hogy az örökösödési illeték helyett évenként fizetendő százalékos külön illetéket vezettek ki. Előfordult, hogy egyes pénzügyigazgatóságok eme illeték mellett kivetették a rendes örökösödési adót is, azon a címen, hogy az örökösödési illeték magasabb, tehát az örökösök meg nem engedhető kedvezményhez jutottak. A fellebbezések folytán most foglalkozott az ügyvel a Központi illetékügyi bizottság, Coman Negoescu államtitkár elnökele alatt és döntésében kimondta, hogy azok után a részvények után, amelyek után kellő időben a felszálalékos illetéket lerótták, nem követelhető — örökösödési esetén — az örökösödési illeték, mivel ez esetben a kétszeri adózás esete állana fenn. Az indokolásban a bizottság kimondta, hogy a felszálalékos illetéket az örökösödési illeték helyébe alkalmazzák.

Mindenki július 30-ig kérheti az adóamnestia kedvezményét. Röviddel ezelőtt megírtuk, hogy az adóamnestia kedvezményeinek igénybevételére irányuló bejelentés határidejét július 30-ig meghosszabbították és akik az előző határidő, június 30. után jelentették be, hogy élvezni akarják az amnestia előnyeit, a fenti meghosszabbított időpontig a törvény értelmében kifizethették évi adójuk 50 százalékát. Minthogy azok az egyének, akik az első terminusig jelentkeztek, kötelesek voltak az előirt adóösszeg hányadot július 10-ig leróni, míg a később jelentkezettek ezt július hónap végéig megtették. Az érdekeltek az ügyben a pénzügyminisztériumhoz fordultak. A válasz megengedte, hogy mindkét csoportbeli adófizetők részére az ötven százalékos adóhányad kifizetése egyformán július 30. legyen.

APRÓ HIRDETÉSEK

Női kalap vagy rövidíruj üzlet önálló vezetését vállalja jómegjelenésű, négy nyelvet beszélő urilány. Ajánlatokat „12 éves prakszis” jelígre a kiadóba kérek.

Kiadó augusztus elsejére kétszobás komfortos lakás Decebal 17 alatt, ugyanott augusztus 15-re kétszobás helyiség irodának, raktárnak. Bővebbet Regele Ferdinand 54 sz. alatti irodában.

Jobb zsidó családok figyelmébe! Akinek szüksége van egy 22 éves jól nevelt anyátlan leányra, aki jól főz és háztartásban is ügyes és jártas, „Szorgalom és lelkismeret” címen jelentkezék a kiadóban. Illető személyesen bemutatkozik.

Petrol Egger
megszünteti a hajhullást, megállítja a korpázást.

Fogorvos asszisztensnő, öt évi prakszissal, állást keres. Szives ajánlatokat „Jó munkakerő” jelígre a kiadóba kér.

Jó állapotban levő kisebb gépjárműt keresünk megvételre. Cím a kiadóban.

Megyeszékhelyen agilis, kávészakmában jártas képviselőket keresek, esetleg lerakottakat adok. Ajánlatokat „Kávé” jelígre továbbít az Uj Kelet szatmári kiadóhivatala Str. Dragos Teofil 14.

Vegetáriánus kóser koszt kihordásra is kapható. Cotita 5, emelet 9.

az idegen meg
enkedett attól,
dozott. Hasz-
különös ér-
m értette ma-
att, hogy elvi-
n. Talán csak
vetlen, aki az
érezte. Más

szta udvar és
tévesztettek
zemében loo-
szsa, mint ami
Tudta, hogy
az ifjuság fő-
ani mégsem
értették vol-
nyira szívükön
nyáján rábe-
egyezett a
t a szívében.
ata és az ide-
ka meleg volt
k, a játékos
gokát és tor-

d Beata —
szív, amely
dik a tengert

en gyakran
nem vagyok
aszt. Most,
sak gondol-
adást végez-
most már
tudom, mert
hogyminden

a távolba ré-
ony szeliden,
éri hajfát.
a szavát.

SORA:
A balál ár-
szki kalander-
ries Quigley).
ga. A legjobb
u. és Michele
borus híradó.

RA:
sláger: 1. A
sadalmi drá-
Irene Dunne.
almas német-
Fősz.: Albert
A legujabb

HIVATALOS

21.65—217.97
51.80—877.3
52.84—878.49
73.54—899.72
47.71—49.27

87.87—584.93
31.38—32.64
8.24—3.31
49—59
—8.25—9.59
26.50—27
4.68—4.77
4.68—4.77
92.—
3.99—3.09

ARIVATAL

973.50
974.50
997.80
241.90
54.23
5.50
57.69
192
1023
1078

folymaal:

1.000
990

LET-BENI

enyujtása ellenében.

enyujtása ellenében.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Churchill garanciákat kér Hitleről

Egy francia lap értesülése szerint az angol miniszterelnök az angol alkotmány módosítását kívánja

Churchill angol miniszterelnök szerdai beszédét világszerte lázas érdeklődés előzte meg. Berlinben is kijelentették, hogy ez a beszéd a döntő jellegű. Ha Churchill is visszautasító választ ad Hitler beszédére, szombaton megindul a német offenzíva Anglia ellen. Csak akkor alakulna másként a helyzet — mondják Berlinben, — ha az angol nép felemelné tiltakozó szavát Churchill beszéde ellen. Churchill garanciát kér Hitleről az angol birodalom határainak biztosítására és a Németország által elfoglalt országok függetlenségének visszaállítására. A Paris Soir című francia lap értesülése szerint Churchill módosítani akarja az angol alkotmányt.

VICHY, július 24. (Rador). A Petit Dauphinois jelenti Londonból, hogy György angol király a Buckingham palotában kihallgatáson fogadta Churchill miniszterelnököt és Sir Cyril Newalt, a légi haderő főparancsnokát.

Végzetesnek mondja az olasz sajtó Hitler békefelhívásának angol részről történt elutasítását

Róma, július 24. (Rador.) A Stefani ügynökség diplomáciai szerkesztője hangsúlyozza, hogy Hitler kancellár nagylelkű beszédére adott hivatalos angol válasz után, nincs már mit tenni. A régi Anglia megmentésére már nem elég a győző nagylelkűsége. Az angol nép nem ismeri teljes egészében a vezér szavait és semmiképpen sem tudja kinyilvánítani akarát. A döntés, melyet el kell viselnie a feudális és plutokrata csoport, amely vak makacsságában úgy önmagát, mint az egész népet megcsalja. Halifax lordnak az az állítása, hogy Anglia újjá akarja építeni Európát, egyszerűen nevéstéses. Mindenki tudja már, hogyan építette újra Anglia Lengyelországot, Norvégiát és Franciaországot, anélkül, hogy más államokról is beszélne. Mit lehet szólni a keresztény kereszt-

tes háborúhoz, amelyet citybeli zsidók vezetnének, valamint a hatodik hadosztályhoz, vagyis a Mindenhatóhoz intézett felhíváshoz. Mindez humor a tragédiában. Hitler kancellár rendkívül nagylelkű volt és a népek teljes értékében elismerték mély emberiességi érzését. A régi Angliát zsarok uramibán tartó csoport inkább romokban akarja látni a birodalmat, mint elveszteni saját hatalmát. A kocka el lett vetve és ha Anglia ellenáll az új Európának, vége lesz a régi feudális Angliának. Ez a történelem végzetessége.

Berlin, július 24. (Rador). „Európa kijelenti, hogy Anglia esélyei egyenlőek a semmivel“ cím alatt a Deutsche Allgemeine Zeitung ismerteti Lord Halifax beszédének külföldi visszhangját. A beszéd csak az Egyesült Államokban talált helyesítésre.

Közel hárommilliárd fontot tesz ki Anglia háborus pótköltségvetése

London, július 24. (Rador). Sir Kingsley Wood kedden beterjesztette az alsóházban is az új pótköltségvetést. Bejelentette a pénzügyminiszter, hogy az utóbbi hetekben heti ötvenmillió fontra emelkedtek a hadi kiadások. Voltak hetek, amikor ötvenhétmillió fontot tettek ki a költségek. Ez évi kétmilliárdnyolcszázmillió fontot tenne ki. Az adóemelésről a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a jövedelmi adót egy sillinggel emeli, hasonlóképpen emeli a földbirtok, sör- és dohányadót. Egy másik adó alapja a személyi kiadások lesznek. Ezekből az új adókból hatszáznegyvenmillió fontot akarnak bevenni.

A brémai repülőgépgyárat bombázták az angolok

London, július 24. (Rador). A Reuter iroda jelentése szerint az angol légi erő hétfői németországi és az elfoglalt területek feletti útja során Brémában ismételt bombázta a repülőgépgyárat. Több tüzvészert jelentettek. Bombázták ezenkívül ki-

kötöket, valamint a belefelbi, eschwégeri, handorfi, diepholzi repülőtereket. Megtámadták a hamburgi fűtőanyagraktárakat és az esseni Krupp-műveket. Észak-Franciaországban Caen, Lisieux, Chateaudum és Comieles ellen vezettek támadást.

London, július 24. (Rador). A Reuter iroda közli az admirális jelentését, amely szerint a Campina angol hajó aknára futott és elsüllyedt. Három menekültet partaszállítottak, valószínű, hogy tíz tengerész és a hajó kapitánya életét veszítette.

Folyamatban van Gibraltár kiűritése

Gibraltár, július 24. (Rador). Reuter: A polgári lakosság kiköltöztetése folyamatban van. A hét végéig 15.000 személyt szállítanak el. Akiik megtagadják a hajóraszállást, 100 font sterling pénzbírságra, vagy három havi fogházra ítéltetők.

London, július 24. (Rador). Hivatalosan jelentik, hogy az éjszaka folyamán Délkelet-Skóciában lelőttek egy német repülőgépet.

Olasz hadijelentés

Róma, július 24. (Rador). Az olasz főhadiszállás 45. számú közleménye: Olasz tengeri erők elsüllyesztettek egy ausztráliai torpedórombolót és egy angol tenger-alattjárót. Repülőink bombázták a máitai fűtőanyagraktárakat és tüzeket okoztak. Észak-Afrikában két ellenséges repülő lőttek le légi harcban. Olasz részről nem volt veszteség. A július 24-re virradó éjszaka a Róma közeleiben levő gaetai ütegek két ízben zárótüzet nyitottak. Bombákat nem dobtak le. Néhány személyt a lehulló lövedékek szilánkjai megsebesítettek.

„Egy éven belül az Egyesült-Államok csatlakozni fognak Angliához“

— mondotta Hearst, aki biztosra veszi Amerika belépését a háborúba

Newyork, július 24. (Rador). Hearst amerikai sajtómágnás kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak a háborúba való belépése nemcsak valószínű, hanem biztosnak tekinthető. Az Egyesült Államok nem védekezésre, hanem háborúra készülnek fel. Az USA olyan magatartást tanúsít, amely hasonló Olaszországnak a hadüzenet előtti ma-

gatartásához. Egyre nagyobb segítséget nyújtunk Agnliának és amíg a háború kivül maradunk, nagyobb hasznára lehetünk a szigetországnak, mintha belépne. Egy éven belül az Egyesült Államok is csatlakozhatnak Angliához és ez minden bizonytalanságot is fog törtenni.

Az olasz kormány is meghívta Gigurtu miniszterelnököt és Manoilescu külügyminisztert

Mihail tábornok helyettesíti távollétük alatt a miniszterelnököt és a külügyminisztert

BUCURESTI, július 24. (Rador). Közlemény: Szerda délután 6 órakor Ion Gigurtu elnöklété alatt a kormány minisztertanácsot tartott. A miniszterelnök közölte a kormány tagjaival a német kormányhoz és a külügyminiszterhez intézett meghívását. Hasonló meghívást kaptak az olasz kormány részéről is.

BUCURESTI, július 24. (Rador). A miniszterelnökség közli: Ion Gigurtu miniszterelnök és Mihail Manoilescu külügyminiszter távollétében George Mihail tábornok helyettes miniszterelnököt bízzák meg július 25-től kezdődőleg a miniszterelnöki és a külügyminiszteri teendők ellátásával, a miniszterelnöknek és a külügyminiszternek az országba való visszatéréséig.

A Porunca Vremii azt írja, hogy Gigurtu és Manoilescu szerdán este utaztak el Bucarestből Németországba, ahol Hitler kancellár és Ribbentrop külügyminiszter fogadják őket.

A bulgár miniszterelnök és külügyminiszter németországi látogatása

Popoff külügyminiszter előzetes tárgyalásai

SZÓFIA, július 24. (Rador). A bulgár távirati ügynökség közli, hogy a német birodalmi kormány meghívására Filoff miniszterelnök és Popoff külügyminiszter a hét végén rövid látogatásra Németországba utaznak.

Popoff bulgár külügyminiszter kedden kihallgatáson fogadta az olasz követet és hosszabb megbeszélést folytatott vele. A megbeszélés előtt a külügyminiszter Boris királynál volt kihallgatáson.

Moszkva cáfolja az angol-orosz tárgyalásokról és a román-orosz viszonyról elterjedt híreket

Augusztus 1-én ül össze a Szovjet legfelsőbb tanácsa

London, jul. 24. (Rador.) Sir Staford Grips Nagy-Britania moszkvai nagykövete kedden megbeszélést folytatott Lazovski külügyi népbiztos hegytessel.

Moszkva, július 24. (Rador). A Tass távirati iroda jelenti: A külföldi sajtóban hírek jelentek meg, amelyek szerint: 1. Oroszország kötelezte magát, hogy repülőgépeket szállít Angliának és hogy 200 millió font sterlinget irányoztak elő ezekre a vásárlásokra. 2. Hogy az elmúlt napokban Törökország és Oroszország között tárgyalások folytak volna kereskedelmi egyezmény megkötése végett, 12 millió font erejéig. 3. Hogy az orosz kormány jegyzéket intézett volna a román kormányhoz demokratikus kormány megalakítását kérve, mint a két ország baráti kapcsolatainak nélkülözhetetlen feltételét. Illetékes körökben ezeket a híreket alaplatanoknak minősítik.

Moszkva, július 24. (Rador). A Stefani ügynökség jelentése szerint a moszkvai rádióállomás közölte, hogy a legfőbb szovjet tanács hetedik ülészakát augusztus elsőjére összehívták.

A legfőbb szovjet augusztus 1-én kezdődő ülészakán van hivatva határozni Beszarabiának a Moldóva Szovjet Köztársasághoz és a három Balti-államnak a Szovjet-unióhoz való csatlakozása felett.

Washington, július 24. (Rador.) A DNE jelentése szerint Sumner Welles amerikai külügyi államtitkár kijelentette a sajtó

képviselői előtt, hogy habár a három balti állam megszavazta a Szovjethez való csatlakozást, az Egyesült Államok kormánya továbbra is mint szabadságukat veszített kormányok megbízottjainak tekinti washingtoni követelket.

Washington, július 24. (Rador.) Az eszt. lett és litván állampolgárok körülbelül egy millió dollárt kitevő amerikai követeléseit kincstári zárlat alá vették, hogy megelőzzék az esetleges elkobzást.

Engedélyezték egy zsidó lap megjelenését Német-Lengyelországban

Krakko, július 24. (Centropa-Press.) A német fennhatóság alá eső lengyel terület zsidósága részére közelebből zsidó újság fog megjelenni. Ez az újság szigorúan a zsidóságot érintő kérdésekkel fog majd foglalkozni. Az újság elsősorban a kivándorlást érintő kérdéseket tárgyalja, valamint a zsidókat érdeklő társadalmi és választási kérdésekkel fog bővebben foglalkozni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Chuj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

Teljes gyógyulást nyer.

ha igénybe vesz egy melegiszap kurát a CARMEN SYLVA-I

Grand Hotel Movila és Băilor szállodák

által kibocsátott jegyfüzetek alapján. Felvilágosítást ad és jegyfüzeteket árusít lapunk kiadóhivatata.

Taxa po plătita în No. 30523

10. Telefon Havonta 1 évre 600, földre: H félre 12, Hirdetések „UJ KELET” bányai zsl ja. Cikkek forrás meg

Külpol

A Timpul „A békeof runak egy etapja kezd a Journal de l’anos offer egy lehetőség folyamán m hivatott elő Előrelátha oly feszült esncspotot be cikkét a

Az olasz július hónap kereskedelem kényt szállító árut szállító nek összeon Britannia érte el a 37

Az angol l zöljék többé kapcsolatos után a nagy tója előtt ki veszteti a há

A Giornale ján riportot röl az Egyes verrendelések májusban 153 csupán 71 mi delt az USA- Anglia ezze dollár, június tükben rendelt Természetes mögött marad 18 millió dollá „A jövőben lesznek a ném következtében minden Ameri jegyzi meg vé

A belgrádi rában egyre te zeledésről. Ezzel kapese emü török la által a Darda amazandó új el

A Berliner h hogy Halifax módon egészite miniszter beszé tette a háboru tejtette, hogy dozatot követte szállyóktól. A 87 millió font Ezt a hatalm övzetlen adók „Vajjon az tlyan lelkesed miniszterének v ap.

Bukarest

Bucuresti, ju lottti szófiái ena a főváros

Svéd válas

Stockholm, j távirati iroda vete szóbeli tányak svéd t et csapatzáll sára. Irásbeli svéd kormány